

**Målbeskrivelse for
speciallægeuddannelsen i
*Almen Medicin***

**Sundhedsstyrelsen
Dansk Selskab for Almen Medicin
*April 2013***

Målbeskrivelse for speciallægeuddannelsen i almen medicin

Redaktion

Sundhedsstyrelsen
Axel Heides Gade 1
2300 København S.

Emneord: Målbeskrivelse, speciallægeuddannelsen, speciale, almen medicin

Kategori: Vejledning

Sprog: Dansk

URL: <http://www.sst.dk>

Versionsdato: april 2013

Format: pdf

Udgivet af: Sundhedsstyrelsen

Forord

I henhold til § 2 i bekendtgørelse nr. 1257 af 25. oktober 2007 om uddannelse af speciallæger godkender Sundhedsstyrelsen målbeskrivelser for de lægelige specialer. Målbeskrivelserne angiver de teoretiske og praktisk-kliniske kompetencer, som kræves for at opnå tilladelse til at betegne sig som speciallæge i det enkelte speciale.

Målbeskrivelserne for de lægelige specialer udarbejdes i tæt samarbejde med de videnskabelige selskaber.

Målbeskrivelsen for speciallægeuddannelsen i almen medicin er udarbejdet i samarbejde med Dansk Selskab for Almen medicin.

Uddannelse og Autorisation
Sundhedsstyrelsen

April 2013

Indholdsfortegnelse

Forord.....	3
Indholdsfortegnelse.....	4
1 Indledning.....	5
2 Den generelle del.....	5
3 Den specialespecifikke del.....	5
3.1 Beskrivelse af specialet.....	5
3.2 Beskrivelse af uddannelsens overordnede forløb.....	7
3.3 Introduktionsuddannelse.....	9
3.3.1 Kompetencer.....	9
3.3.2 Læringsstrategier og metoder til kompetencevurdering.....	9
3.3.3 Liste med specialets obligatoriske kompetencer.....	13
3.4 Hoveduddannelsen.....	19
3.4.1 Kompetencer.....	19
3.4.2 Læringsstrategier og metoder til kompetencevurdering.....	19
3.4.3 Liste med specialets obligatoriske kompetencer.....	19
3.4.4 Obligatoriske specialespecifikke kurser.....	75
3.4.5 Obligatorisk forskningstræning.....	77
3.5 Logbog for introduktionsuddannelsen.....	80
3.5.1 Obligatoriske kompetencer.....	80
3.5.2 Obligatoriske kurser.....	80
3.5.3 Attestation for godkendte ansættelser.....	81
3.6 Logbog for hoveduddannelsen.....	82
3.6.1 Obligatoriske kompetencer.....	82
3.6.2 Obligatoriske kurser i hoveduddannelsen.....	82
3.6.3 Attestation for gennemført forskningstræning.....	83
3.6.4 Attestation for godkendte ansættelser.....	83
4 Nyttige links.....	84
4.1 Generelle links.....	84
4.2 Specialespecifikke links.....	84
5 Bilag.....	85
5.1 Forslag til sammensætningen af hoveduddannelsesforløb.....	85

1 Indledning

I henhold til § 2 i Sundhedsstyrelsens bekendtgørelse nr. 1257 af 25. oktober 2007 (med senere tilføjelser) om uddannelse af speciallæger godkender Sundhedsstyrelsen målbeskrivelserne for de lægelige specialer.

Målbeskrivelserne præciserer de minimumskompetencer, der skal opnås og godkendes i løbet af lægens uddannelse til speciallæge.

De videnskabelige selskaber har en naturlig faglig interesse i at sikre, at kompetencerne i målbeskrivelserne er relevante og opdaterede, dels i forhold til den faglige udvikling i specialerne og dels baseret på den erfaring, der opnås under anvendelsen af målbeskrivelser og uddannelsesprogrammer i uddannelsesforløbene.

Der udarbejdes adskilte målbeskrivelser for specialespecifikke introduktionsforløb og hoveduddannelsesforløb.

1.1

Målbeskrivelsen er gældende for uddannelsesforløb opslået pr. 1.1.2014 eller herefter. Såfremt stillingsopslag og uddannelsesforløb er tilrettelagt med henblik på det, kan nærværende målbeskrivelse gælde tidligere end dette. Det meldes i så fald eksplicit ud i stillingsopslaget. Igangværende uddannelsesforløb efter den tidligere målbeskrivelse fortsætter uændret. Introduktionsstillinger har uændret fra den tidligere målbeskrivelse samme 8 mål, og på den baggrund giver en godkendt introduktionsstilling efter den tidligere og efter nærværende målbeskrivelse på lige fod adgang til at søge hoveduddannelsesstilling.

2 Den generelle del

Der knytter sig en række lovmæssige regler og begreber til speciallægeuddannelsen som er ens for alle målbeskrivelser, på tværs af specialer og for introduktions- og hoveduddannelserne.

På [Sundhedsstyrelsens hjemmeside](#) er den danske speciallægeuddannelse nærmere beskrevet, herunder lovgrundlag, organisation, opbygning, aktører, terminologi med mere.

3 Den specialespecifikke del

Denne del af målbeskrivelsen beskriver specialet, de kompetencer der som minimum skal opnås samt specialets anbefalinger til læringsstrategier og fastlagte obligatoriske metoder til kompetencevurdering. Ligeledes beskrives de obligatoriske specialespecifikke kurser og forskningstræning. Denne del er udarbejdet af specialets videnskabelige selskab, som også er ansvarlig for revision i henhold til Sundhedsstyrelsens vejledning om udarbejdelse og revision af målbeskrivelse.

3.1 Beskrivelse af specialet

Almen medicin er en akademisk og videnskabelig disciplin med sin egen uddannelse, forskning evidensbase, klinisk indhold og er et klinisk speciale inden for den primære sundhedstjeneste. Dansk almen medicin har tilsluttet sig den europæiske definition af specialet (WONCA Europe, juni 2002). Her beskrives specialet og dets udøvere:

Praktiserende læger er speciallæger uddannet i fagets principper. De er personlige læger; primært ansvarlige for den samlede og vedvarende behandling uanset alder, køn og sundhedsproblem. De tager sig af den enkelte i forhold til dennes familie, lokalsamfund og kultur i respekt for den enkelte patients autonomi. De vedkender sig også deres professionelle ansvar overfor lokalsamfundet. De integrerer fysiske, psykologiske, sociale, kulturelle og eksistentielle faktorer i den behandlingsplan, de sammen med patienten udarbejder, styrket af den viden og tillid, der opstår ved gentagne kontakter

Praktiserende læger udøver deres professionelle rolle ved at fremme sundhed, forebygge sygdomme, eller ved behandling, omsorg eller palliation. Dette sker direkte eller gennem andre personer ud fra de sundhedsbehov og tilgængelige ressourcer der er i det samfund, de betjener, og de hjælper samtidig patienterne med adgang til disse ydelser i det omfang, det er nødvendigt. De skal tage ansvaret for udvikling og vedligeholdelse af egne færdigheder, personlige integritet og for de værdier som danner grundlaget for en effektiv og sikker omsorg.

Forhold der karakteriserer faget almen medicin:

- a. Er almindeligvis borgerens første, frie og uvisiterede kontakt til sundhedsvæsenet, hvor alle helbredsproblemer uanset personens alder, køn, eller andre karakteristika behandles.
- b. Sikrer effektiv udnyttelse af sundhedsvæsenets ressourcer ved koordineret behandling, samarbejde med andre sundhedsprofessioner i den primære sundhedstjeneste og ved at sikre hensigtsmæssig kontakt og samarbejde med specialister i det sekundære sundhedsvæsen. Fungerer som patientens advokat, hvor dette måtte være nødvendigt.
- c. Arbejder med en personcentreret tilgang, der både er rettet mod den enkelte, familien og lokalsamfundet.
- d. Anvender en særlig konsultationsproces, som skaber et personligt forhold over tid gennem en effektiv kommunikation mellem læge og patient.
- e. Er ansvarlig for kontinuiteten af behandlingen over tid defineret ud fra patientens behov
- f. Har en særlig beslutningsproces, der er bestemt af sygdommenes forekomst (prævalens og incidens) i lokalsamfundet.
- g. Tager sig samtidig både af akutte og kroniske sundhedsproblemer hos den enkelte.
- h. Tager sig af helbredsproblemer der i sin tidlige fase præsenterer sig ukarakteristisk, men som måske kræver umiddelbar intervention.
- i. Fremmer sundhed og velbefindende ved både relevant og effektiv indsats.
- j. Har et særligt ansvar for sundhedstilstanden i lokalsamfundet.

- k. Forholder sig til sundhedsproblemerne fysiske, psykologiske, sociale, kulturelle og eksistentielle dimensioner. Internationale undersøgelser viser, at sundhedssystemer med et højt almenmedicinsk uddannelsesniveau og en velfungerende primærsektor er de mest behandlingseffektive. Nyuddannede danske almenmedicinere er formentlig blandt de bedst kvalificerede i verden, og almen praksis har en central og påskønnet plads i det danske sundhedsvæsen.

1.

3.2 Beskrivelse af uddannelsens overordnede forløb

Den kliniske del af den almenmedicinske uddannelse tilrettelægges af de fem regioner. De enkelte uddannelsesforløb kan sammensættes på flere forskellige måder. Sammensætningen planlægges regionalt i samarbejde med de postgraduate kliniske lektorer i almen medicin, det almenmedicinske uddannelsesråd/-udvalg/følgegruppe i videreuddannelsesregionen samt de uddannelsesgivende afdelinger eller specialernes uddannelsesråd/-udvalg/følgegruppe i videreuddannelsesregionen. Sammensætningen af forløbene godkendes efterfølgende af de regionale råd for lægers videreuddannelse.

Efter fuldført Klinisk Basisuddannelse (KBU) er den almenmedicinske speciallægeuddannelse 5-5½-årig, bestående af:

Introduktionsuddannelse:

Introduktionsuddannelsen finder sted i en godkendt uddannelsespraksis og er af 6 måneders varighed. (Dog 12 måneder for KBU læger uden almen medicin).

Hoveduddannelse:

Hoveduddannelsen finder sted ved ansættelser i flere godkendte uddannelsespraksis og på hospitalsafdelinger. Samlet varighed 54 måneder.

Sammensætningen af almen medicinske praksis og hospitalsafdelinger i hoveduddannelsen i de enkelte forløb, planlægges og administreres af regionerne i samarbejde med specialens regionale faglige rådgivere jf. ovenfor under hensyntagen til de overordnede tidsmæssige rammer, fastlagt i bilag til gældende uddannelsesbekendtgørelse.

I løbet af de hospitalsansættelser arbejder den uddannelsessøgende i sin "stampraksis" 1 dag månedligt. Formålet med disse returdage til praksis er:

- at den uddannelsessøgende vedligeholder og opretholder sin almenmedicinske referenceramme
- at kunne følge patientforløb i praksis
- at den uddannelsessøgende vedligeholder kontakten til praksismiljøet
- at den uddannelsessøgende får inspiration til at uddrage det praksisspecifikke af hospitalsansættelserne
- at den uddannelsessøgende møder hovedvejlederen/mentor og har uddannelsesorienterede samtaler/mentor-sessioner med denne – og får godkendt kompetencer, hvor der indgår læringsmål, der er opnået i hospitalsregi
- at kunne drøfte projektet i forskningstræningsmodulet med tutorlægen

- at evt. få mulighed for at samle data mv. til projektet i forskningstræningsmodulet

Dansk Selskab for Almen Medicin anbefalinger og forslag til ansættelser i introduktion og hoveduddannelse, herunder hvilke hospitalsafdelinger og fokuserede ophold der af hensyn til målopfyldelse bør indgå, samt den tidsmæssige varighed af disse, fremgår af Bilag.

De specialespecifikke kurser.

I hver af de 3 uddannelsesregioner (Nord, Syd og Øst) udbydes der specialespecifikke kurser i almen medicin, som består af elementerne a, b og c, se nedenfor. I hver region etableres et udvalg, hvis opgave det er at planlægge og samordne denne teoretiske undervisning. Udvalget består af:

1. Én eller flere regionale uddannelseskoordinatorer fra regionen (uddannelseskoordinatorer og/eller postgraduate kliniske lektorer).
 2. Lederen af det teoretiske kursus i almen medicin i regionen.
 3. Én underviserrepræsentant fra regionen.
 4. Én kursistrepræsentant fra regionen.
- a. Det specialespecifikke teoretiske kursus (regionalt) består af 30 dage i alt, dels af moduler på i alt 10 dage, der ligger, medens den uddannelsessøgende er i fase 1, moduler på i alt 4 dage medens den uddannelsessøgende er i hospitalsdelen og dels af moduler på i alt 16 dage, der ligger, medens den uddannelsessøgende er i fase 3. Se detaljeret beskrivelse af det specialespecifikke teoretiske kursus i afsnit 3.4.4.

Temadage (regionale): desuden afholdes temadage i de enkelte regioner for de specialeuddannelsessøgende i almen medicin svarende til minimum 9 dage – og der anbefales yderligere 1 dag pr. halvår i praksisansættelsesperioderne. Det drejer sig om hele eller halve dage, der arrangeres af de lokale almenmedicinske uddannelseskoordinatorer. Formålet med disse dage er:

- At give teoretisk undervisning - i samarbejde med den regionale kursusleder for det specialespecifikke kursus. Emnerne er fokuseret på områder, hvor lokale forhold har indflydelse på diagnostik, behandling og samarbejde.
 - Uddannelse med fokus på det lokale samarbejde, de lokale samarbejdspartnere og samarbejdsrelationer.
 - Lokal netværksdannelse mellem de uddannelsessøgende. Netværksdannelsen er nyttig både i løbet af uddannelsen og efter fuldført uddannelse.
- b. Supervisionsgrupper: deltagelse i sådanne (fx Balint-metoden) i regionalt regi. Dette finder typisk sted som kvarte/halve eftermiddage. Deltagelse i sådanne grupper foregår som minimum i fase 3-tiden.

Forskningstræningen

Forskningstræning er det nødvendige værktøj til at sikre, at lægen arbejder på grundlag af den til enhver tid eksisterende viden. For de øvrige medarbejdere i det team, hvor lægen indgår, vil denne derfor repræsentere en særlig kompetence, der sikrer et forskningsbaseret grundlag for patientens undersøgelse og behandling.

Det 20 dages forskningstræningsmodul er placeret i løbet af den sidste del af sygehusansættelsen og i fase 2 i almen praksis.

Forskningstræning i speciallægeuddannelsen tager sigte på at opøve en kompetence til at opsøge og vurdere ny viden samt at overføre denne til praktisk klinisk brug.

Rationalet for forskningstræning i speciallægeuddannelsen er først og fremmest at sikre træning i en arbejdsform, som kan danne grundlag for livslang læring.

Modulet er for almen medicin planlagt specialespecifikt. Ansvar for forskningstræningsmodulet er placeret hos de regionale råd for lægers videreuddannelse. Den praktiske gennemførelse af forskningstræningen – og specielt indholdsdelen - involverer dog også Dansk Selskab for Almen Medicin, de postgraduate kliniske lektorer i almen medicin og især de almenmedicinske forsknings- og institut-miljøer i Aarhus, Odense og København. En detaljeret beskrivelse af forskningstræningsmodulet i almen medicin ses i afsnit 3.4.5

3.3 Introduktionsuddannelse

3.3.1 Kompetencer

De enkelte kompetencer, som skal vurderes, er her beskrevet, så det fremgår hvilke af de 7 lægeroller, der indgår i kompetencen. Det er desuden konkret beskrevet, hvilket niveau kompetencen skal mestres på, når den kan endeligt godkendes. Ved formulering af en kompetence, vælges det aktionsverbum, der tydeligst beskriver, hvordan kompetencen skal opnås. Der er angivet anbefalede læringsstrategier, som afdelingen kan vælge mellem. Derimod er den/de anførte metode(r) til kompetencevurdering obligatoriske. Hermed bliver disse landsdækkende, så det er ens, hvordan kompetencen vurderes, uanset hvor lægen uddannes og vurderes.

3.3.2 Læringsstrategier og metoder til kompetencevurdering

Læringsstrategier i den almenmedicinske specialeuddannelse

Superviseret klinisk arbejde udgør grundstenen i den almenmedicinske uddannelse og indbefatter kliniske arbejdsopgaver i forhold til patienter inklusive undersøgelse, samtale, rådgivning, vejledning, tilrettelæggelse af behandlingsforløb eller udredningsprogram. At arbejdet er superviseret, så lægen løbende modtager formativ feedback i forhold til sit kliniske arbejde, er en væsentlig faktor for uddannelse indenfor rollen som medicinsk ekspert. Det superviserede kliniske arbejde foregår dels i almen praksis og dels på forskellige sygehusafdelinger.

Anvendelse af videnssøgning i relation til patientbehandling indebærer en tilgang til det kliniske arbejde, hvor lægen som en naturlig del af arbejdet her og nu i forhold til en konkret patient, eller fremadrettet i forhold til en patientpopulation eller – type, søger og anvender tilgængelig, relevant, opdateret viden fra opslagsværker, faglige- og/eller administrative instanser, videnskabelige databaser etc. Denne tilgang til arbejdet danner grund for at patientbehandlingen løbende kan tilpasses ny viden og kliniske vejledninger, og at lægen vedvarende holder sin medicinske viden opdateret. Særligt uddannelse indenfor rollerne som akademiker og medicinsk ekspert er afhængige af denne strategi.

Anvendelse af systematiske reflektive optegnelser udgør et væsentligt læringsredskab, hvor lægen kan fastholde tanker og konkrete oplevelser mhp. refleksion og udvikling. Optegnelserne kan foretages dagligt/løbende eller i perioder af uddannelsen. For visse læringsmål er de reflektive optegnelser påkrævede mhp. efterfølgende fremlæggelse for og dialog med tutorlægen. Optegnelserne kan have form som prosatekst, tekst i skemaer eller mindmaps. Den reflektive tilgang til faget almenmedicin er afgørende for samtlige 7 lægeroller.

Deltagelse i undervisning i praksis indebærer at lægen både deltager i og forestår dele af den undervisning, der foregår i almen praksis i forhold til læger og andet personale. At kunne strukturere noget stof og forestå konkret formidling heraf ved undervisningsseancer er nødvendige kompetencer for den fremtidige praktiserende læge – særligt i forhold til lægerollen som akademiker.

Deltagelse i kvalitetskontrol/godkendelse af målesikkerhed for et måleinstrument i praksis indebærer at lægen deltager i og får ansvar for dele af arbejdet med kvalitetskontrol i almen praksis. Løbende kvalitetskontrol og – udvikling er afgørende elementer af lægerollen som akademiker.

Deltagelse i ledelse og administration i praksis er en væsentlig kernekompetence for at kunne drive en almen praksis som færdig speciallæge, hvorfor det er afgørende vigtigt, at lægen får indsigt i og ansvar for en del af de forskellige ledelsesmæssige og administrative opgaver i almen praksis. Herunder blandt andet, at lægen får adgang til at sætte sig ind i praksisøkonomi, ledelsesopgaver, personaleproblematikker etc. Uddannelse indenfor rollen som leder og administrator er helt afhængig af denne strategi.

Deltagelse i gruppebaseret supervision er et vigtigt læringsmæssigt bidrag til udvikling af essentielle personlige og reflektive kompetencer for en praktiserende læge, hvorfor det er afgørende, at der regionalt skabes mulighed for deltagelse i gruppebaseret supervision, hvor lægen sammen med andre uddannelseslæger i samarbejde med en kvalificeret supervisor får lejlighed til at arbejde med komplekse og svære problemstillinger. Den gruppebaserede supervision udgør et væsentligt element for at udvikle den professionelle lægerolle og for så vidt mulig at undgå udbrændthed blandt fremtidige praktiserende læger.

Deltagelse i forskningstræning udgør et centralt element i forhold til rollen som akademiker. Forskningstræning er et værktøj til at sikre, at lægen arbejder på grundlag af den til enhver tid eksisterende viden. Forskningstræningen foregår med tilknytning til de specialespecifikke forskningstræningsmoduler, der udbydes i de tre uddannelsesregioner. Forskningstræningen består af en teoretisk del, som er placeret i begyndelsen af forløbet, og en projektdel, hvortil der er knyttet vejledning. Den uddannelsessøgende har to vejledere under projektarbejdet: 1) Tutorlægen i stampraksis, der giver den uddannelsessøgende klinisk sparring vedr. projektet herunder diskuterer projektidéen med henblik på at sikre, at det er et klinisk relevant forskningsmæssigt/kvalitetsudviklingsmæssigt spørgsmål. Returdagene i praksis kan evt. anvendes til indsamling af data til projektet. 2) En forskningskvalificeret vejleder, der har forskningsmæssig erfaring/træning og giver individuel og gruppevis vejledning. Evaluering foregår både undervejs (procesevaluering) og som vurdering af om lægen har opnået målet (resultatevaluering).

Deltagelse i lægevagt indgår som en del af speciallægeuddannelsen til almen medicin, da

lægevagten er en del af det almenmedicinske arbejde. Uddannelseslægen skal deltage i det/de regionale lægevagtskurser, som det kræves for at opnå ret til at deltage i den regionale lægevagt. Derudover skal uddannelseslægen køre et minimum antal vagter, først under direkte supervision og siden selvstændigt. Minimum antallet af vagter og placering i forhold til uddannelsen er specificeret på kvalifikationskort nr. 7.

Deltagelse i fokuseret ophold indgår enkelte steder i uddannelsen, hvor det vurderes, at det er nødvendigt med korterevarende uddannelse på særlige afdelinger i sekundærsektoren, f.eks. i forhold til mammapatienter, der er samlet på specialafdelinger, og som man derfor ikke kan lære håndtering af på andre afdelinger. For ethvert fokuseret ophold er målet for opholdet klart og konkret formuleret.

Deltagelse i superviseret træning i færdighedslaboratorium indgår enkelte steder i uddannelsen, hvor det vurderes, at det er nødvendig med specifik træning i konkrete færdigheder, som bedst trænes i færdighedslaboratorium - ofte på baggrund af akut eller særligt kritisk tilsnit af den konkrete patientkategori/færdighed. For superviseret træning i færdighedslaboratorium er målet for uddannelseselementet klart og konkret formuleret.

Deltagelse i generelle kurser indebærer aktiv deltagelse i en række fælles kurser for alle speciallægeuddannelser, der primært adresserer dele af rollerne som kommunikator, akademiker, leder og administrator, samarbejder, sundhedsfremmer og professionel.

Deltagelse i specialespecifikke kurser indebærer aktiv deltagelse i et kursusforløb for almen medicin, hvori store dele af alle 7 lægeroller set i almen medicinsk perspektiv berøres og udvikles.

Kompetencevurderingsmetoder i den almenmedicinske specialeuddannelse.

Kompetencevurdering i den almenmedicinske speciallægeuddannelse foregår som udgangspunkt ved speciallæger i almen medicin.

Til kompetencevurdering i almen praksis er udarbejdet 5 kompetencevurderingsredskaber (KV 1-5), som skal anvendes i forhold til uddannelsesmålene, - i nogle tilfælde med en kombination af to af disse. Alle 5 redskaber er udarbejdet således, at feedback til og samtale med den uddannelsessøgende indgår som omdrejningspunkt, således at den formative feedback kan bidrage til videre læring og udvikling. Samtidig indgår også summativ kompetencevurdering, som kan afgøre, om de relevante mål og delmål er opnået i tilstrækkelig grad eller ej. Således er det helt essentielt, at tutorlægen sætter sig grundigt ind i metode, fremgangsmåde og vurderingskriterier for hvert af de 5 redskaber.

Også kompetencevurdering af de kompetencer, der opnås på sygehusafdelinger, ved kurser eller ved forskningstræningsmodulet foregår afsluttende i samarbejde med tutorlægen i almen praksis. For alle uddannelseselementer udenfor almen praksis er der udarbejdet obligatoriske kvalifikationskort, som skal godkendes på det pågældende sted, men som også siden skal indgå i en almenmedicinsk kontekstbaseret vurdering i almen praksis, som bygger videre på de kompetencer, der forud for er erhvervet udenfor almen praksis. Denne godkendelse i almen praksis foregår med de samme kompetencevurderingsredskaber, som anvendes for øvrige mål i målbeskrivelsen, men et godkendt kvalifikationskort fra afdeling, kursus eller forskningstræningsmodul er en forudsætning for godkendelse i almen praksis.

Den strukturerede vejledersamtale (KV 1)

Denne kompetencevurderingsmetode skal tutorlægen bruge til at vurdere uddannelseslægens evne til at mestre en given problemstilling relateret til et eller flere af uddannelsens mål eller delmål. Metoden indebærer, at tutor via samtale med og spørgsmål til uddannelseslægen med udgangspunkt i journalnotater og/eller uddannelseslægens oplevelser i forhold til den relevante problemstilling får afdækket erfaringer, viden, indsigt og tilgang til det, som mål eller delmål omhandler. Der er opstillet en række konkrete kriterier, som tutorlægen skal foretage kompetencevurderingen ud fra. Metode, fremgangsmåde og vurderingskriterier er nøje beskrevet.

Struktureret observation af en konsultation (KV 2)

Denne kompetencevurderingsmetode indebærer, at tutorlægen ved direkte observation af uddannelseslægens konsultationer observerer, vurderer og efterfølgende giver feedback i forhold til en række oplyste elementer og forhold ved konsultationen. Observationen kan foregå direkte eller via optaget video. Det udarbejdede skema anvendes som hjælpeværktøj til efterfølgende feedback. Endelig godkendelse af en given kompetence sker ved brug af struktureret vejledersamtale (KV 1) eller struktureret vejledersamtale med refleksion (KV 5).

360 graders feedback (KV 3)

Denne kompetencevurderingsmetode anvendes primært i forhold til mål for rollen som samarbejder og indebærer, at tutorlægen giver feedback til uddannelseslægen fra relevante informanter i forhold til det konkrete uddannelsesmål. Informanterne kan være lægekolleger, andre uddannelseslæger, sekretærer, sygeplejersker, laboranter eller andre i eller udenfor praksis, der kan belyse den pågældende kompetence hos uddannelseslægen. Det foregår ved at informanterne udfylder og afleverer et skema herom til tutorlægen, hvorpå denne efterfølgende samler informationerne og videregiver disse i samlet og anonymiseret form til uddannelseslægen mhp. feedback til uddannelseslægen, som denne kan bruge til videre udvikling, og ultimativt godkendelse af det pågældende uddannelsesmål.

Struktureret observation af en procedure (KV 4)

Denne kompetencevurderingsmetode indbefatter direkte observation af procedurer og/eller kliniske undersøgelser ud fra et skema, hvor tutorlægen i forhold til en række forhold anfører, om det pågældende element skal forbedres eller kan godkendes. Efterfølgende bidrager tutorlægen med konstruktiv og udviklende feedback til uddannelseslægen samt tager stilling til om det konkrete uddannelsesmål kan godkendes med det samme, eller om uddannelseslægen på baggrund af den givne feedback skal træne videre mhp. en senere ny bedømmelse.

Vejledersamtale med henblik på vurdering af refleksionsevne (KV 5)

Denne kompetencevurderingsmetode stiler mod vurdering af kompetencer (mål eller delmål), hvor det er uddannelseslægens overvejelser og evne til refleksion i forhold til en given faglig udfordring, der er i fokus.

Metoden indbefatter i første fase en periode med refleksion og skriftlige optegnelser, hvor uddannelseslægen udarbejder tekst eller mindmap indeholdende overvejelser og refleksioner i forhold til det aktuelle uddannelsesmål. Til inspiration til uddannelseslægen er der i den konkrete metodebeskrivelse oplyst en række spørgsmål, som man kan tage udgangspunkt i. Der skal afsættes god tid til denne fase f.eks. 1-2 uger.

I anden fase foregår en struktureret vejledersamtale, hvor uddannelseslægen fremlægger sine skriftlige optegnelser og redegør for sine overvejelser og refleksioner, hvorefter tutorlæge og uddannelseslæge med udgangspunkt heri indgår i en dialog/diskussion under hvilken tutorlægen ud fra fastlagte kriterier skal tage stilling til, om uddannelseslægen i tilstrækkelig grad udviser evne til

at reflektere over emnet og kan indgå i relevant dialog herom. Metode, fremgangsmåde og vurderingskriterier er nøje beskrevet. Der er ligeledes udarbejdet eksempler på mindmaps til inspiration.

Kvalifikationskort er udarbejdet for henholdsvis akut modtageafsnit, intern medicin, pædiatri, gynækologi-obstetrik, psykiatri, fokuseret ophold vedr. mammalsygdomme, lægevagt og forskningstræningsmodul. Alle disse kvalifikationskort indeholder en konkret beskrivelse af de uddannelsesmål, som skal nås i det enkelte uddannelseselement, og det er præciseret, hvordan kompetencevurderingen skal foregå.

For alle kompetencekort for kliniske ophold gælder, at kompetencevurderingen (Skema F) tager udgangspunkt i journalaudit med 3 cases til grund for hver audit. Når den kliniske vejleder på sygehuset har vurderet resultatet som tilfredsstillende underskrives kvalifikationskortet, som efterfølgende opbevares af den uddannelsessøgende og fremvises til tutorlægen i almen praksis, når denne efterfølgende skal godkende det endelige mål i logbogen. Et kvalifikationskort kan indeholde delelementer af flere mål i logbogen.

Kvalifikationskort og vejledninger ligger på DSAMs hjemmeside under videreuddannelse:

<http://www.dsam.dk/flx/uddannelse/>

Disse kan løbende opdateres på udformning, men skal altid understøtte de beskrevne kompetencer og metoder.

3.3.3 Liste med specialets obligatoriske kompetencer

Denne liste angiver de kompetencer lægen som minimum skal besidde ved endt uddannelse, med konkretisering af kompetencen, de anbefalede læringsstrategier og de(n) valgte obligatoriske metoder til kompetencevurdering. Kompetencerne og de tilknyttede vurderingsmetoder konkretiseres ved anvendelse af kompetencekort eller anden konkret vejledning, hvor det bl.a. tydeliggøres hvilke af de 7 roller, der indgår. Kompetenceopnåelsen kan inddeles i forskellige delniveauer, og dette understøttes i kompetencekortet.

Kompetencer			Læringsstrategi(er), anbefaling	Kompetencevurderingsmetode(r) obligatorisk(e)
Nr.	Kompetence	Konkretisering af kompetence (inklusive lægeroller)		
1	Individualisering	<p>Kunne individualisere vejledning og behandling.</p> <p>Skal kunne anvende kliniske vejledninger.</p> <p>Vejledningen skal kunne individualiseres, og der bør tages hensyn til den enkelte patients baggrund, co-morbiditet, forventninger, sociale ressourcer og grundholdninger.</p> <p>Rolle: Professionel.</p>	<p>Superviseret klinisk arbejde.</p> <p>Anvendelse af systematiske refleksive optegnelser.</p> <p>Anvendelse af videnssøgning i relation til patient behandling.</p> <p>Deltagelse i undervisning i praksis.</p>	Godkendes ved den strukturerede vejledersamtale (KV 1).
2	Tillid	<p>Demonstrere evne til at opbygge et tillidsforhold mellem læge og patient gennem:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Anvendelse af kontinuitet i patientbehandling • Kendskab til den asymmetriske rollerektion, hvor lægen skal anerkende og respektere patienten som ligeværdig, samtidig med at patienten skal respektere lægens faglighed • Kunne håndtere dilemmaet mellem den tid, det kræver at skabe tillid samtidig med overholdelse af lægens 	Superviseret klinisk arbejde.	Godkendes ved den strukturerede vejledersamtale (KV 1).

		<p>planlagte arbejdsfunktioner</p> <p>Rolle: Professionel.</p>		
3	Samarbejde internt i praksis	<p>Kunne indgå i et konstruktivt samarbejde i praksis.</p> <p>Kunne etablere og udvikle samarbejdsrelationer med udgangspunkt i gensidig respekt i forhold til patienter, klinikpersonale og kolleger.</p> <p>Kunne medvirke til at udnytte klinikkens menneskelige ressourcer i patientbehandlingen og klinikdriften.</p> <p>Kunne give relevant og konstruktiv feedback til kolleger og praksispersonale.</p> <p>Rolle: Leder, administrator og samarbejder.</p>	<p>Superviseret klinisk arbejde.</p> <p>Deltagelse i de generelle kurser (kursus i vejledning).</p>	<p>Godkendes ved 360 graders feedback (KV 3).</p>
4	Forebyggende børneundersøgelse	<p>Kunne udføre de forebyggende helbredsundersøgelser af førskolebørn, samt kunne handle på abnorme fund herunder kunne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rådgive og vejlede om det profylaktiske børnevaccinationsprogram til forældre med børn omfattet af programmet. • Udføre det profylaktiske børnevaccinationsprogram, herunder korrekt injektion af vaccinationer. • vejlede om amning og ernæring, herunder vitamintilskud <p>Kende til betydningen af kulturelle,</p>	<p>Superviseret klinisk arbejde.</p>	<p>Struktureret observation af en konsultation (KV 2) minimum 2 gange.</p> <p>Godkendes ved den strukturerede vejledersamtale (KV 1).</p>

		<p>religiøse og etniske forhold for børns udvikling og forståelse af sygdom.</p> <p>Rolle: Sundhedsfremmer.</p>		
5	<p>Patienten med kronisk sygdom</p>	<p>Kunne monitorere og justere behandling hos patienten med kronisk sygdom.</p> <p>Kunne monitorere og justere behandling hos patienten med for eksempel kronisk obstruktiv lungesygdom, type 2-diabetes eller iskæmisk hjertesygdom. Dette under hensyntagen til udviklingen af sygdommen under langvarige medicinske behandlingsforløb.</p> <p>Have kendskab til lokale rehabiliteringstilbud og kunne rådgive om og henvise til disse tilbud.</p> <p>Kunne etablere og vedligeholde kontakten med patienten med kronisk sygdom, samt kunne indgå i et behandlingssamarbejde omkring patienten.</p> <p>Rolle: Medicinsk ekspert.</p>	<p>Superviseret klinisk arbejde.</p>	<p>Godkendes ved den strukturerede vejledersamtale (KV 1).</p>
6	<p>Den febrile patient</p>	<p>Kunne håndtere patienter med feber.</p> <p>Kunne diagnosticere, behandle og visitere patienter med feber, herunder infektionssygdomme, systemiske lidelser og maligne lidelser.</p> <p>Kunne redegøre for evt. indikation for valg af antibiotika i forhold til resistensmønster,</p>	<p>Superviseret klinisk arbejde.</p>	<p>Godkendes ved den strukturerede vejledersamtale (KV 1).</p>

		<p>resistensudvikling og overfølsomhed.</p> <p>Rolle: Medicinsk ekspert.</p>		
7	<p>Skabe rammer for god kommunikation</p>	<p>Kunne kommunikere med patienten og dennes pårørende.</p> <p>Kunne kommunikere med patienten og dennes pårørende uanset socialgruppe og etnicitet.</p> <p>Kunne udvise forståelse for kulturelle og psykosociale forholds betydning for kommunikationen.</p> <p>I kommunikationen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mestre fleksibilitet og anvende forskellige kommunikationsteknikker • Skabe en fælles kommunikativ ramme for håndteringen af patientens problem • Respondere fleksibelt på patienters forskellige behov og forventninger • Demonstrere den fælles beslutningsproces mellem lægen og patienten i konsultationen <p>Kunne demonstrere den nødvendige forståelse for konsultationsprocessen og udnytte denne i kommunikationen.</p> <p>Herunder kunne tage højde for, at såvel lægens som patientens livshistorie og værdigrundlag, har betydning for kommunikationen.</p>	<p>Superviseret klinisk arbejde.</p> <p>Deltagelse i de generelle kurser (kommunikationskurset).</p>	<p>Struktureret observation af en konsultation (KV 2) minimum 3 gange.</p> <p>Godkendes ved den strukturerede vejledersamtale (KV 1).</p> <p>En af observationerne kan inddrage kommunikation med børnefamilier og kan derfor senere også anvendes ved vurdering af kompetence nummer 75.</p>

		<p>Kunne håndtere klinisk usikkerhed i kommunikationen.</p> <p>Kunne gennemføre adækvat kommunikation inden for de givne tidsrammer.</p> <p>Rolle: Kommunikator.</p>		
8	Undervisning	<p>Kunne undervise kollegaer, personale og ikke sundhedsuddannede personer.</p> <p>Kunne formidle faglige emner under hensyntagen til modtagerens baggrund.</p> <p>Konstruktivt kunne anvende kendskab til faktorer, der fremmer læring i den pågældende praksis, samt udvise bevidsthed om faktorer, der hæmmer læringen.</p> <p>Demonstrere bevidsthed om, at patienten, som led i undervisning, både kan være den undervisningsgivende, som den undervisningsmodtagende.</p> <p>Rolle: Akademiker.</p>	<p>Deltagelse i undervisning i praksis.</p> <p>Deltagelse i de generelle kurser (vejledning).</p>	<p>Godkendes ved vejledersamtale med henblik på vurdering af refleksionsevne (KV 5) på basis af mindst to af uddannelseslægens afholdte undervisningssessioner i den uddannelsesgivende praksis.</p>

3.4 Hoveduddannelsen

3.4.1 Kompetencer

De enkelte kompetencer, som skal vurderes, er her beskrevet, så det fremgår hvilke af de 7 lægeroller, der indgår i kompetencen. Det er desuden konkret beskrevet, hvilket niveau kompetencen skal mestres på, når den kan endeligt godkendes. Ved formulering af en kompetence vælges det aktionsverbum, der tydeligst beskriver, hvordan kompetencen skal opnås. Der er angivet anbefalede læringsstrategier, som afdelingen kan vælge mellem. Derimod er den/de anførte metode(r) til kompetencevurdering obligatoriske. Hermed bliver disse landsdækkende, så det er ens, hvordan kompetencen vurderes, uanset hvor lægen uddannes og vurderes.

3.4.2 Læringsstrategier og metoder til kompetencevurdering

Disse er beskrevet under 3.3.2.

Kompetencekort/kvalifikationskort og vejledninger ligger på specialets hjemmeside, under uddannelsesudvalg:
<http://www.dsam.dk/flx/uddannelse/>

Disse kan løbende opdateres på udformning, men skal altid understøtte de beskrevne kompetencer og metoder.

3.4.3 Liste med specialets obligatoriske kompetencer

Denne liste angiver de kompetencer speciallægen som minimum skal besidde, med konkretisering af kompetencen, de anbefalede læringsstrategier og de(n) valgte obligatoriske metoder til kompetencevurdering. Kompetencerne og de tilknyttede vurderingsmetoder konkretiseres ved anvendelse af kompetencekort eller anden konkret vejledning, og der angives link til disse. I denne tekst skal det tydeliggøres hvilke af de 7 roller, der indgår. Kompetenceopnåelsen kan evt. indeles i forskellige sværhedsgrader, med angivelse af delniveau.

<i>Kompetencer</i>		<i>Læringsstrategier, anbefaling</i>	<i>Kompetencevurderingsmetode(r) obligatorisk(e)</i>	
Nr.	Kompetence	Konkretisering af kompetence (inklusive lægeroller)		
9	Patienten med gener fra ørerne og/eller halsen	<p>Kunne håndtere patienten med symptomer fra ørerne og/eller halsen.</p> <p>Kunne informere om høreværn og hjælpemidler for nedsat hørelse.</p> <p>Kunne visitere og behandle patienten med:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Øresmerter • Nedsat hørelse • Propfornemmelse i øre herunder ørevoks • Tinnitus • Otogen svimmelhed • Øregangssmerte <p>Kunne håndtere patienter med symptomer fra hals og svælg, herunder kunne behandle og visitere patienter med:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Synkebesvær • Halssmerter • Hæshed • Hævelser og intumesenser på halsen • Tør irritativ hoste • Stridorøs vejrtrækningsbesvær 	<p>Superviseret klinisk arbejde.</p> <p>Anvendelse af videnssøgning i relation til patientbehandling.</p> <p>Deltagelse i det specialespecifikke kursus.</p>	Godkendes ved den strukturerede vejledersamtale (KV 1).

		Rolle: Medicinsk ekspert.		
10	Patienten med øjengener	<p>Kunne håndtere patienten med akutte og kroniske øjensymptomer.</p> <p>Kunne behandle konjunktivale gener f.eks. infektion og allergi.</p> <p>Kunne fjerne overfladiske fremmedlegemer fra cornea og behandle abrasio cornea.</p> <p>Kunne visitere patienter med alvorlige øjensygdomme f.eks. iritis og akut glaukom.</p> <p>Udføre primær behandling og visitation af øjensymptomer, der er en del af underlæggende systemisk sygdom.</p> <p>Kunne diagnosticere og visitere patienter med:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Skelen • Tørre øjne • Gener fra øjenomgivelser • Synsforstyrrelser • Langsomt progredierende synsnedsættelse <p>Rolle: Medicinsk ekspert.</p>	<p>Superviseret klinisk arbejde.</p> <p>Anvendelse af videnssøgning i relation til patientbehandling.</p> <p>Deltagelse i det specialespecifikke kursus.</p>	Godkendes ved den strukturerede vejledersamtale (KV 1).
11	Patienten med mundhule- eller	<p>Kunne håndtere patienter med symptomer fra mundhulen og nasale problemer.</p> <p>Kunne behandle/visitere patienter med:</p>	<p>Superviseret klinisk arbejde.</p> <p>Anvendelse af videnssøgning i relation til patientbehandling.</p>	Godkendes ved den strukturerede vejledersamtale (KV 1).

	nasalproblemer	<ul style="list-style-type: none"> • Tandproblemer • Kæbeledsgener • Splysten • Tunge- og slimhindeforandringer • Dårlig ånde • Mykotisk stomatit. <p>Erkende at systemiske sygdomme kan manifestere sig med symptomer fra mundhulen.</p> <p>Kunne behandle/visitere patienter med symptomer fra næsen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nysen • Flåd • Blødning • Stenose • Smerter • Snorken • Søvnåpne • Følger efter traumer • Sår <p>Rolle: Medicinsk ekspert.</p>	Deltagelse i det specialespecifikke kursus.	
12	Graviditet, fødsel og puerperium 1 af 2	<p>Demonstrere indgående kendskab til den normale graviditet, fødsel, amning og barselsperiode.</p> <p>Kunne varetage svangreprofylaktiske undersøgelser efter vejledninger herfor, herunder rådgive og vejlede omkring livsstilens betydning for graviditet og foster.</p>	<p>Superviseret klinisk arbejde.</p> <p>Anvendelse af videnssøgning i relation til patientbehandling.</p> <p>Deltagelse i det specialespecifikke kursus.</p>	Godkendes ved den strukturerede vejledersamtale (KV 1).

		<p>Kunne koordinere samarbejdet omkring den gravide med jordemoder, fødested og andre relevante samarbejdspartnere.</p> <p>Kunne risikovurdere graviditeten, herunder informere om prænatal diagnostik, visitere og agere på sygelige tilstande såvel præ- som postpartum.</p> <p>Kunne vurdere, rådgive og foretage relevant visitation ved tidlige graviditetskomplikationer f.eks. ved blødninger, smerter eller hyperemesis.</p> <p>Rolle: Sundhedsfremmer.</p>		
13	Patienten med udslæt	<p>Kunne håndtere patienten med hudsymptomer.</p> <p>Kunne skelne de harmløse og forbigående hudmanifestationer fra de udrednings- og behandlingskrævende symptomer hos børn og voksne.</p> <p>Kunne håndtere de almindeligt forekommende hudlidelser.</p> <p>Kunne behandle/visitere kløe.</p> <p>Vejlede om hudpleje og forebyggelse af hudlidelser.</p> <p>Kunne udrede patienten og iværksætte behandling eller visitere hudsymptomer, hvor symptomerne af del af underliggende</p>	<p>Superviseret klinisk arbejde.</p> <p>Anvendelse af videnssøgning i relation til patientbehandling.</p> <p>Deltagelse i det specialespecifikke kursus.</p>	Godkendes ved den strukturerede vejledersamtale (KV 1).

		<p>systemisk sygdom, f.eks. infektionssygdomme, allergiske eller autoimmune manifestationer.</p> <p>Rolle: Medicinsk ekspert.</p>		
14	<p>Patienten med allergiske symptomer</p>	<p>Kunne håndtere patienter med allergi.</p> <p>Angive undersøgelsesprincipper for lungefunktionsundersøgelse, priktest og principper for tolkning af RAST-test/specifik IgE.</p> <p>Ud fra viden om allergiske sygdommes ætiologi, patofysiologi, symptomatologi og forløb, kunne stille en diagnose og iværksætte symptomatisk og specifik behandling. Evt. viderevisitere mhp. specifik diagnose og behandling.</p> <p>Kunne rådgive om kontaktallergi, herunder have opmærksomhed rettet mod arbejdsbetingede sygdomsfremkaldende forhold.</p> <p>Rolle. Medicinsk ekspert.</p>	<p>Superviseret klinisk arbejde.</p> <p>Anvendelse af videnssøgning i relation til patientbehandling.</p> <p>Deltagelse i det specialespecifikke kursus.</p>	<p>Godkendes ved den strukturerede vejledersamtale (KV 1).</p>
15	<p>Anvendelse af informationsteknologi i almen praksis</p>	<p>Kunne anvende elektroniske patientjournalssystemer for almen praksis i forhold til:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gældende regler om journalføring • Udskrivelse af recept- og dosisdispensering • Udfærdigelse af henvisning • Anvendelse af system for tidsstyring • Anvendelse af regnskabsrelevante 	<p>Superviseret klinisk arbejde.</p> <p>Deltagelse i ledelse og administration af almen praksis.</p> <p>Deltagelse i det specialespecifikke kursus.</p>	<p>Godkendes ved den strukturerede vejledersamtale (KV 1).</p>

		<p>elementer</p> <p>Redegøre for datasikkerhed f.eks. sikring af data i form af backup- og antivirusprogrammer.</p> <p>Kunne håndtere udlægning af information om egen praksis på internettet.</p> <p>Rutineret kunne anvende diagnosekodning af journalnotater for at fremme høj kvalitet i patientbehandlingen.</p> <p>Kvalificeret kunne søge informationer om patient- og sygdomsrelaterede emner fra relevante og opdaterede elektroniske medier.</p> <p>Kende muligheden for elektronisk anvendt monitorering af behandling og kvalitetsudvikling i egen praksis, herunder brugen af systematisk dataopsamling og indberetninger af utilsigtede hændelser ved hjælp af tidssvarende IT-programmer.</p> <p>Rolle: Professionel.</p>		
16	Anvendelse af medicoteknisk udstyr i almen praksis	<p>Kunne betjene og tolke almindelige medicotekniske undersøgelser i almen praksis herunder:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Laboratoriemæssige måleinstrumenter • Ekg • Vitalografi, herunder reversibilitetstest • Tympanometri <p>Kunne håndtere blodprøver korrekt.</p>	<p>Superviseret klinisk arbejde.</p> <p>Anvendelse af videnssøgning i relation til patientbehandling.</p> <p>Deltage i kvalitetskontrol/godkendelse af målesikkerheden for et måleinstrument i den uddannelsesgivende praksis.</p>	<p>Struktureret observation af en procedure (KV 4).</p> <p>Godkendes ved den strukturerede vejledersamtale (KV 1).</p>

		<p>Have kendskab til og kunne følge program for kvalitetssikring af måleresultaterne.</p> <p>Rolle: Medicinsk ekspert.</p>	<p>Deltagelse i det specialespecifikke kursus.</p>	
17	<p>Patienten med behov for forebyggen- de indsats</p>	<p>Kunne hjælpe patienten med behov for forebyggende indsats.</p> <p>Kunne redegøre for de specielle forhold, der gør sig gældende for samtalen, som har fokus på livsstilsændringer, herunder at bl.a. patientens uddannelsesniveau og sociale situation kan være betydende faktorer for udviklingen af helbredsproblemer.</p> <p>Kunne anvende medicinsk-pædagogiske principper i forbindelse med rådgivning og vejledning af patienter og pårørende.</p> <p>Kunne demonstrere forståelse af patientens egne værdier, forventninger og kulturelle baggrund med det formål at styrke patientens evne til egenomsorg.</p> <p>Kunne udføre forebyggelseskonsultationer for primær, sekundær og tertiær profylakse, herunder kunne anvende den motiverende samtale og vejlede og rådgive angående:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tobak • Alkohol • Fysisk aktivitet • Kost • Allergi og miljø, herunder arbejdsmiljø 	<p>Superviseret klinisk arbejde.</p> <p>Anvendelse af videnssøgning i relation til patientbehandling.</p> <p>Anvendelse af systematiske refleksevene optegnelser.</p> <p>Deltagelse i det specialespecifikke kursus.</p>	<p>Struktureret observation af en konsultation (KV 2), minimum 2 gange.</p> <p>Godkendes ved vejledersamtale med henblik på vurdering af refleksionsevne (KV 5).</p>

		<p>Kende til salutogenetiske forhold, dvs. læren om sundhedens opståen og udvikling.</p> <p>Kunne udføre rejseprofylaktiske konsultationer.</p> <p>Rolle: Sundhedsfremmer.</p>		
18	Forskellige kontaktformer	<p>Kunne håndtere forskellige kommunikationsformer med patienter.</p> <p>Kunne håndtere telefon- og e-mail-konsultationer.</p> <p>Kunne demonstrere, hvordan der i kommunikation og rådgivning kan tages højde for henvendelsesmåden.</p> <p>Kunne håndtere den ændrede rollefordeling ved konsultation ved sygebesøg som følge af, at konsultationen foregår i patientens hjem.</p> <p>Kunne inddrage betydningen af individuelle, samfundsmæssige og kulturelle forholds indflydelse på læge-patient-kommunikationen samt på symptompræsentationen, herunder anvendelse af tolk.</p> <p>Skal desuden kunne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opretholde adækvat kommunikation på trods af afbrydelser • Prioritere mellem samtidige 	<p>Superviseret klinisk arbejde.</p> <p>Anvendelse af videnssøgning i relation til patientbehandling.</p> <p>Deltagelse i de generelle kurser (kommunikation).</p>	<p>Godkendes ved vejledersamtale med henblik på vurdering af refleksionssevne (KV 5).</p>

		<p>arbejdsopgaver</p> <ul style="list-style-type: none"> • Formidle prioriteringen til patienter og praksispersonale • Mestre omstilling i forhold til ikke-planlagte opgaver. <p>Rolle: Kommunikator.</p>		
19	<p>Patienten med smerter i muskler og bindevæv</p>	<p>Undersøge, udrede og behandle patienter med smerter regionalt og universelt i bevægeapparatet.</p> <p>Udrede, behandle og visitere patienter med godartede non-inflammatoriske bevægeapparatsrelaterede lidelser.</p> <p>Udrede, visitere og evt. behandle patienter med mulige inflammatoriske muskel/bindevævslidelser.</p> <p>Kunne varetage de social- og arbejdsmedicinske aspekter, betinget af kroniske smerter fra bevægeapparatet.</p> <p>Kunne erkende fremmede og hæmmende psykosociale sociale forhold og kunne styrke patientens håndteringsevne.</p> <p>Kunne rådgive om og behandle gener opstået efter idrætsmæssige belastninger og skader.</p> <p>Rolle: Medicinsk ekspert</p>	<p>Superviseret klinisk arbejde.</p> <p>Anvendelse af videnssøgning i relation til patientbehandling.</p> <p>Anvendelse af systematiske refleksive optegnelser.</p> <p>Deltagelse i det specialespecifikke kursus.</p>	<p>Godkendes ved vejledersamtale med henblik på vurdering af refleksionsevne (KV 5).</p>
20	<p>Patienten med ondt i</p>	<p>Kunne behandle og foretage relevant visitering af patienter med kronisk</p>	<p>Superviseret klinisk arbejde.</p>	<p>Struktureret observation af en procedure (KV 4).</p>

	ryggen	<p>rygsmerter.</p> <p>Kunne foretage en rygundersøgelse og agere relevant ved objektive fund, især ved alarmsymptomer.</p> <p>Kende symptomer og objektive fund ved:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Degenerativ ryglidelse – herunder diskussygdomme • Medfødte ryglidelser • Brud • Inflammatorisk ryglidelse • Rygsmerter sekundære til maligne lidelser <p>Kunne erkende fremmende og hæmmende psykosociale forhold og kunne styrke patientens håndteringsevne.</p> <p>Rolle: Medicinsk ekspert.</p>	<p>Anvendelse af videnssøgning i relation til patientbehandling.</p> <p>Deltagelse i det specialespecifikke kursus.</p>	<p>Godkendes ved den strukturerede vejledersamtale (KV 1).</p>
21	Den lettere tilskadekomne patient	<p>Kunne håndtere patienter med småtraumer og skader.</p> <p>Iværksætte diagnostik og behandling af mindre læsioner, herunder kunne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Foretage suturering, tetanusprofylakse og infektionsbehandling. • Anlægge simpel ledningsblok og lokal infiltrationsanalgesi. • Diagnosticere skader på kar, nerver og sener. • Diagnosticere og behandle distorsioner, mindre luksationer og mindre frakturer hos voksne 	<p>Superviseret klinisk arbejde.</p> <p>Anvendelse af videnssøgning i relation til patientbehandling.</p> <p>Deltagelse i superviseret træning i færdighedslaboratorium.</p>	<p>Kvalifikationskort nr. 1.</p> <p>Godkendes ved den strukturerede vejledersamtale (KV 1).</p>

		<ul style="list-style-type: none"> • Diagnosticere og behandle distorsioner, mindre luksationer og mindre frakturer hos børn • Visitere og behandle brandsår <p>Rolle: Medicinsk ekspert.</p>		
22	Patienten med lipotymi	<p>Kunne håndtere patienter med lipotymi.</p> <p>Kunne diagnosticere, behandle og visitere patienter med lipotymi af f.eks. følgende årsager:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kardiovaskulære • Cerebrale • Dehydrering • Metabolisk forstyrrelse • Medicinbivirkning • Forgiftning • Anæmi • Pludseligt opstået blødning • Funktionelle. <p>Kunne iværksætte akut behandling (ilt, i.v. væske, Trendelenburg, genoplivning).</p> <p>Rolle: Medicinsk ekspert.</p>	<p>Superviseret klinisk arbejde.</p> <p>Anvendelse af videnssøgning i relation til patientbehandling.</p>	<p>Kvalifikationskort nr. 1 + 2.</p> <p>Godkendes ved den strukturerede vejledersamtale (KV 1).</p>
23	Patienten med dyspnø	<p>Kunne håndtere patienter med dyspnø.</p> <p>Ud fra gældende kliniske vejledninger kunne diagnosticere, behandle og visitere patienter med dyspnø.</p> <p>I udredningen kunne tage højde for pulmonale, kardiale, tromboemboliske, metaboliske, hæmatologiske og</p>	<p>Superviseret klinisk arbejde.</p> <p>Anvendelse af videnssøgning i relation til patientbehandling.</p>	<p>Kvalifikationskort nr. 1 + 2.</p> <p>Godkendes ved den strukturerede vejledersamtale (KV 1).</p>

		<p>psykologiske årsager til dyspnø.</p> <p>Rolle: Medicinsk ekspert.</p>		
24	<p>Patienten med abdominal smerte</p>	<p>Kunne håndtere patienter med smerter i abdomen.</p> <p>Kunne diagnosticere, behandle eller visitere akutte og kroniske smertetilstande i maven f.eks.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Øvre gastrointestinale ulcera • Colon irritabile • Obstipation • Stenudløste smerter fra galde- eller urinveje • Psykosomatiske abdominale smertetilstande. <p>Kunne erkende og agere på symptomer forenelig med:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mekaniske tarmlidelser • Inflammatoriske tarmlidelser • Pancreaslidelser • Abdominale karlidelser. <p>Rolle. Medicinsk ekspert.</p>	<p>Superviseret klinisk arbejde.</p> <p>Anvendelse af videnssøgning i relation til patientbehandling.</p>	<p>Kvalifikationskort nr. 1 + 2.</p> <p>Godkendes ved den strukturerede vejledersamtale (KV 1).</p>
25	<p>Den akut syge patient</p>	<p>Kunne skelne mellem akutte og ikke akutte behandlingskrævende tilstande.</p> <p>Kunne diagnosticere og foretage relevant behandling og visitation ved akutte behandlingskrævende tilstande f.eks.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Svær kredsløbspåvirkning • Akut myokardieinfarkt (AKS) • Respirationsinsufficiens 	<p>Superviseret klinisk arbejde.</p> <p>Anvendelse af videnssøgning i relation til patientbehandling.</p> <p>Deltagelse i superviseret træning i færdighedslaboratorium.</p> <p>Deltagelse i undervisning i praksis (f.eks.</p>	<p>Kvalifikationskort nr. 1 + 2.</p> <p>Godkendes ved den strukturerede vejledersamtale (KV 1).</p>

		<ul style="list-style-type: none"> • Kramper • Anafylaksi • Forgiftning • Sepsis/meningitis • Påvirket bevidsthedsniveau • Apopleksi • Akut metabolisk tilstand <p>Rolle: Medicinsk ekspert.</p>	gennemgang af genoplivningsudstyr og procedurer ved livstruende akutte tilstande i pågældende almen praksis).	
26	Patienten med hævet lymfeknude	<p>Kunne håndtere patienter med lymfeknudesvulst.</p> <p>Kunne diagnosticere, behandle og visitere patienter med lymfeknudesvulst som bl.a. kan være forårsaget af:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Infektionssygdomme • Maligne tilstande (f.eks. lymfom, leukæmi, metastaser) • Autoimmune sygdomme. <p>Rolle: Medicinsk ekspert.</p>	<p>Superviseret klinisk arbejde.</p> <p>Anvendelse af videnssøgning i relation til patientbehandling.</p>	<p>Kvalifikationskort 2.</p> <p>Godkendes ved den strukturerede vejledersamtale (KV 1).</p>
27	Patienten med blod i afføringen eller afføringsændringer	<p>Kunne diagnosticere, behandle og visitere patienter med blod i afføringen eller afføringsændringer.</p> <p>Herunder at kunne informere om undersøgelser ved hyppige eller alvorlige mavetarmlidelser:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gastrointestinale infektionssygdomme • Hæmorider • Obstipation • Lever/galdeveje/pancreas • Medicinbivirkning 	<p>Superviseret klinisk arbejde.</p> <p>Anvendelse af videnssøgning i relation til patientbehandling.</p>	<p>Kvalifikationskort nr. 1 + 2.</p> <p>Godkendes ved den strukturerede vejledersamtale (KV 1).</p>

		<ul style="list-style-type: none"> • Colon irritabile • Inflammatoriske tarmsygdomme • Cancer • Fødemiddelintolerans • Malabsorptions-sygdomme. <p>Rolle: Medicinsk ekspert.</p>		
28	Kunne vejlede om og ordinere prævention	<p>Kunne vejlede om de enkelte metoders egenskaber og brugbarhed i forhold til livsfaser med respekt for patientens grundlæggende værdier og normer.</p> <p>Have overblik over kønssygdommenes ætiologi, epidemiologi samt udføre relevant vejledning, diagnostik og behandling.</p> <p>På lægens initiativ kunne indlede en dialog om præventionsbehov, herunder postkoital prævention og opfølgning.</p> <p>Kunne oplægge og fjerne spiral.</p> <p>Have indarbejdet egne procedurer for vejledning og kontrol af første gangs p-pillebrugere.</p> <p>Have kendskab til lovgivningen omkring sterilisation og kunne handle ud fra dette.</p> <p>Kunne informere om følger og eventuelle bivirkninger ved sterilisation.</p> <p>Kunne rådgive og vejlede kvinder/par, der ønsker en graviditet afbrudt.</p>	<p>Superviseret klinisk arbejde.</p> <p>Anvendelse af videnssøgning i relation til patientbehandling.</p>	<p>Kvalifikationskort nr. 4.</p> <p>Godkendes ved den strukturerede vejledersamtale (KV 1).</p>

		<p>Have kendskab til lovgivningen omkring provokeret abort.</p> <p>Kunne håndtere ambivalens og gennemføre samtaler før endelig beslutning om abort, herunder kunne diskutere fremtidig prævention.</p> <p>Kunne rådgive om medicinsk og kirurgisk abort.</p> <p>Kunne gennemføre støttesamtaler efter udført abort.</p> <p>Kunne rådgive 15-18 årige personer i prævention og abort, herunder kende regler for informeret samtykke og fortrolighed for denne aldersgruppe.</p> <p>Rolle: Sundhedsfremmer.</p>		
29	Kommunikation med børnefamilier	<p>Kunne anvende passende kommunikation, der sikrer forståelse af relevante helbredsinformationer.</p> <p>Kunne skabe trygge rammer i kommunikation med børnefamilier.</p> <p>Kunne tilpasse dialogen til barnets og familiens forudsætninger, herunder vurdere, hvornår barnet kan tages med på råd.</p> <p>Kunne vurdere kontakten mellem barn, familie og læge og kunne agere relevant i</p>	<p>Superviseret klinisk arbejde.</p> <p>Anvendelse af videnssøgning i relation til patientbehandling.</p> <p>Deltagelse i det specialespecifikke kursus.</p>	<p>Konsultationsskema (Struktureret observation af en konsultation (KV 2)), minimum 2 gange.</p> <p>Godkendes ved den strukturerede vejledersamtale (KV 1).</p> <p>Som den ene observation kan evt. observation fra kompetence nummer 7 anvendes.</p>

		forhold til denne vurdering. Rolle: Kommunikator.		
30	Patienten med misbrug	<p>Kunne håndtere patienter med misbrug.</p> <p>Redegøre for alkohol, vanedannende medicin og euforiserende stoffers indvirkning på sundhed og sygdom.</p> <p>Redegøre for differentialdiagnoser til stofmisbrug.</p> <p>Redegøre for årsager til misbrug.</p> <p>Kende de relevante behandlingstilbud, f.eks.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Den motiverende samtale • Lokale behandlingstilbud • Behandling under internat <p>Redegøre for specifik behandling af alkoholmisbrug, herunder afrusning, abstinensbehandling samt antabusbehandling.</p> <p>Kunne rådgive en patient med et misbrugsproblem og udforme en behandlingskontrakt.</p> <p>Rolle: Medicinsk ekspert</p>	<p>Superviseret klinisk arbejde.</p> <p>Anvendelse af videnssøgning i relation til patientbehandling.</p> <p>Deltagelse i det specialespecifikke kursus.</p>	Godkendes ved den strukturerede vejledersamtale (KV 1).
31	Den psykotiske patient	<p>Kunne håndtere den psykotiske patient.</p> <p>Kunne diagnosticere, samt visitere eller behandle patienter med akut psykose.</p>	<p>Superviseret klinisk arbejde.</p> <p>Anvendelse af videnssøgning i relation til patientbehandling.</p>	<p>Kvalifikationskort nr. 3.</p> <p>Godkendes ved den strukturerede vejledersamtale (KV 1).</p>

		<p>Kunne indgå i behandlingen af patienter med kroniske psykotiske lidelser i samarbejde med en psykiatrisk behandlingsenhed.</p> <p>Kunne iværksætte tvangsindlæggelse herunder overholde lovgivning og udfylde attester korrekt.</p> <p>Rolle: Medicinsk ekspert.</p>	<p>Deltagelse i undervisning i praksis.</p> <p>Deltagelse i det specialespecifikke kursus.</p>	
32	Det febrile barn	<p>Kunne håndtere børn med feber.</p> <p>Kunne behandle følgende tilstande:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Øvre luftvejsinfektion • Otit • Tonsillit • Pneumoni • Gastroenterit • Pseudocroup. <p>Kunne diagnosticere og behandle recidiverende infektioner og langvarig feber.</p> <p>Kunne identificere symptomer på alvorlige infektionssygdomme/specielle lidelser, der kræver indlæggelse f.eks.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ledhævelse • Påvirket almentilstand • Svære kardiopulmonale symptomer • Nakke-ryg-stivhed • Petekkier • Smertetilstande • Dehydrering 	<p>Superviseret klinisk arbejde.</p> <p>Anvendelse af videnssøgning i relation til patientbehandling.</p>	<p>Kvalifikationskort nr. 5.</p> <p>Godkendes ved den strukturerede vejledersamtale (KV 1).</p>

		<p>Kunne rådgive om smitteforhold for infektionssygdomme.</p> <p>Kunne udføre klinisk og paraklinisk undersøgelse af det febrile barn.</p> <p>Kunne vejlede om observation, almindelige sygdomsforløb og forholdsregler.</p> <p>Rolle: Medicinsk ekspert.</p>		
33	Barnet under 3 måneder	<p>Kunne vurdere og behandle spædbørn.</p> <p>Kunne foretage undersøgelse af det nyfødte barn.</p> <p>Kunne foretage relevant undersøgelse og visitation ved akut sygdom, herunder infektionssygdomme.</p> <p>Kunne være opmærksom på forældre-barn kontakten.</p> <p>Kunne skelne mellem ukomplicerede og behandlingskrævende hudmanifestationer. Kunne behandle hyppigt forekommende problemer f.eks. icterus, arp, trøske, bleddermatitis og ukomplicerede navleproblemer.</p> <p>Kunne udrede og visitere børn med fødselslæsioner og medfødte misdannelser. Kende og kunne tage højde for det for tidligt fødte barns specielle forhold og problemer.</p>	<p>Superviseret klinisk arbejde.</p> <p>Anvendelse af videnssøgning i relation til patientbehandling.</p>	<p>Kvalifikationskort nr. 5.</p> <p>Godkendes ved den strukturerede vejledersamtale (KV 1).</p>

		Rolle: Medicinsk ekspert.		
34	Barnet med afføringsproblemer	<p>Kunne håndtere børn med ukompliceret akut og kronisk diarre, obstipation og analgener, herunder:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Behandle ukompliceret obstipation • Behandle encoprese • Behandle tilstande med akut diarre • Varetage primær udredning og visitation af analgener og selv behandle ukomplicerede tilfælde <p>Kunne varetage primær udredning og visitation af kronisk diarre.</p> <p>Rolle: Medicinsk ekspert.</p>	<p>Superviseret klinisk arbejde.</p> <p>Anvendelse af videnssøgning i relation til patientbehandling.</p> <p>Deltagelse i det specialespecifikke kursus.</p>	Godkendes ved den strukturerede vejledersamtale (KV 1).
35	Barnet med urogenitale symptomer	<p>Kunne varetage primær udredning/diagnostik/visitation af børn med vandladningsgener og symptomer fra genitalia.</p> <p>Behandle ukomplicerede urinvejsinfektioner.</p> <p>Behandle inkontinens og ufrivillig natlig vandladning.</p> <p>Diagnosticere og visitere kroniske urinvejsinfektioner.</p> <p>Diagnosticere og visitere retentio og torsio testis.</p> <p>Erkende tegn på nyresygdom.</p>	<p>Superviseret klinisk arbejde.</p> <p>Anvendelse af videnssøgning i relation til patientbehandling.</p>	<p>Kvalifikationskort nr. 5.</p> <p>Godkendes ved den strukturerede vejledersamtale (KV 1).</p>

		Erkende og visitere misdannelser i genitalia. Rolle: Medicinsk ekspert.		
36	Det gentagne møde med patienten	<p>Kunne håndtere det gentagne møde med patienten som er:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kronisk syg • Alvorligt syg/terminal • Psykisk syg • Kriseramt • Diagnostisk uafklaret • Misbruger <p>Kunne udnytte de kommunikative og kontaktmæssige fordele, der gives ved, at patienten ses over et længere forløb.</p> <p>Kunne støtte patienten i at inddrage dennes netværk og sociale liv i behandlingen.</p> <p>Kunne håndtere magtesløshed, tristhed og irritation, som det gentagne møde kan udløse hos lægen, samt kunne italesætte de fordele, som det gentagne møde giver for læge og patient.</p> <p>Kunne fastholde egne fysiske og psykiske grænser i det gentagne møde med patienten.</p> <p>Rolle: Professionel.</p>	<p>Superviseret klinisk arbejde.</p> <p>Anvendelse af videnssøgning i relation til patientbehandling.</p> <p>Anvendelse af systematiske refleksive optegnelser.</p> <p>Deltagelse i gruppebaseret supervision.</p> <p>Deltagelse i det specialespecifikke kursus.</p>	Godkendes ved vejledersamtale med henblik på vurdering af refleksionsevne (KV 5).
37	Eksternt samarbejde	Kunne samarbejde med statslige, kommunale og regionale myndigheder herunder institutioner og medarbejdere.	<p>Superviseret klinisk arbejde.</p> <p>Anvendelse af videnssøgning i relation til</p>	Godkendes ved den strukturerede vejledersamtale (KV 1).

		<p>Kunne indgå i eksisterende samarbejdsrelationer mellem praksis, sygehusvæsen, lokale speciallæger og kommunen.</p> <p>Kunne formulere en grundig problemorienteret henvisning og informere patienten om procedurer og forholdsregler.</p> <p>Kunne indgå respektfuldt i relevante samarbejdsrelationer og anvende både skriftlig og mundtlig kommunikation i det socialt-lægelige samarbejde. Dette med respekt for samarbejdspartneres faglige og personlige udgangspunkt og ekspertise.</p> <p>Kunne indgå i tværfaglige teammøder og tværfagligt samarbejde. I disse situationer sikre, at patienten opfattes som midtpunkt for drøftelser.</p> <p>Illustrere kendskab til:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kommunens og regionens struktur, institutioner og funktioner • Arbejdsmarkedsforhold • Jobcenter • Relevant lovgivning og attester. <p>Rolle: Leder, administrator og samarbejder.</p>	<p>patientbehandling.</p> <p>Deltagelse i det specialespecifikke kursus.</p>	
38	Sundhedsfremme på populations- og patient-	<p>Kunne inddrage regionale og kommunale tilbud i patientbehandlingen f.eks.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Genoptræningsmuligheder 	<p>Superviseret klinisk arbejde.</p> <p>Anvendelse af videnssøgning i relation til patientbehandling.</p>	<p>Godkendes ved den strukturerede vejledersamtale (KV 1).</p>

	niveau	<ul style="list-style-type: none"> • Patientuddannelse • Anvendelsen af frivillige i lokalområdet • Sundheds- og forebyggende tilbud <p>Kende til den kommunale praksiskonsulents arbejdsområde.</p> <p>Kunne agere som problempåpeger i forhold til sundhedsmæssige problemer, der påvirker eller truer sundheden for den enkelte patient eller grupper af borgere i lokalsamfundet.</p> <p>Demonstrere kendskab til hvordan sundhedsfremmende initiativer i lokalområdet påvirkes.</p> <p>Kunne handle herpå over for patient, myndighed og lokalområde i øvrigt.</p> <p>Rolle: Sundhedsfremmer.</p>	<p>Deltagelse i gruppebaseret supervision.</p> <p>Deltagelse i det specialespecifikke kursus.</p>	
39	Kvinden med klimakteriel-le gener	<p>Kunne håndtere patienter, der henvender sig med klimakterielle gener.</p> <p>Kunne udfærdige et udredningsprogram for, vejlede og evt. behandle klimakterielle gener.</p> <p>Kunne vejlede i, iværksætte og kontrollere hormonterapi.</p> <p>Redegøre for klimakteriets fysiologi og kliniske billede.</p> <p>Kunne diagnosticere og visitere kvinder med</p>	<p>Superviseret klinisk arbejde.</p> <p>Anvendelse af videnssøgning i relation til patientbehandling.</p> <p>Deltagelse i det specialespecifikke kursus.</p>	<p>Godkendes ved den strukturerede vejledersamtale (KV 1).</p>

		nedsynkning og prolaps af genitalia interna. Rolle: Medicinsk ekspert.		
40	Patienten med udflåd eller mistanke om seksuelt overført sygdom	<p>Kunne håndtere patienter med udflåd, uretritsymptomer eller mulig eksposition for seksuelt overført sygdom.</p> <p>Kunne vejlede i forebyggelse af veneriske sygdomme.</p> <p>Kvinder: Kunne skelne mellem normale og patologiske fund ved en gynækologisk undersøgelse, herunder kunne foretage relevante prøver, såsom podninger, andre diagnostiske tests og smear til cytologisk undersøgelse.</p> <p>Kunne informere patienten om fund.</p> <p>Kunne redegøre for den kvindelige cyklus, graviditets- og aldersindflydelse på den normale vaginale sekretion.</p> <p>Kunne vejlede om relevant hygiejne.</p> <p>Kunne vurdere normalt vaginalt udflåd.</p> <p>Kunne diagnosticere, behandle og visitere patologisk vaginalt udflåd.</p> <p>Kunne diagnosticere, behandle og visitere ved symptomer på:</p>	<p>Superviseret klinisk arbejde.</p> <p>Deltagelse i det specialespecifikke kursus.</p> <p>Anvendelse af videnssøgning i relation til patientbehandling.</p>	<p>Struktureret observation af en procedure (KV 4).</p> <p>Godkendes ved den strukturerede vejledersamtale (KV 1).</p>

		<ul style="list-style-type: none"> • Vaginit • Cervicit • Salpingit • Intrauterin infektion. <p>Mænd: Kunne diagnosticere, behandle og visitere patienter med udflåd, uretritsymptomer eller mulig eksposition til seksuelt overført sygdom, herunder kunne foretage relevante prøver.</p> <p>Rolle: Medicinsk ekspert.</p>		
41	Patienten med vaginal blødningsforstyrrelse	<p>Kunne vurdere, diagnosticere og behandle kvinder med blødningsforstyrrelser.</p> <p>Kunne redegøre for kvinders normale cyklus/blødningsmønster i forskellige livsfaser.</p> <p>Redegøre for abnorme blødningers terminologi og mulige årsager hertil.</p> <p>Kunne diagnosticere, behandle og visitere abnorme blødninger, herunder udvise opmærksomhed over for potentielt neoplastisk betinget blødning.</p> <p>Kunne vejlede i, iværksætte og kontrollere hormonerapi, herunder hormonspiral.</p> <p>Rolle: Medicinsk ekspert.</p>	<p>Superviseret klinisk arbejde.</p> <p>Anvendelse af videnssøgning i relation til patientbehandling.</p> <p>Deltagelse i det specialespecifikke kursus.</p>	<p>Kvalifikationskort 4.</p> <p>Godkendes ved den strukturerede vejledersamtale (KV 1).</p>
42	Patienten med ondt i	Kunne håndtere patienter med brystmerter.	Superviseret klinisk arbejde.	Kvalifikationskort nr. 1 + 2.

	brystet	<p>Kunne diagnosticere, behandle og visitere patienter med brystsmerte f.eks.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Iskæmisk hjertesygdom • Torakale facetledssyndromer • Myogene torakale forandringer • Dyspepsi • Costafrakturer • Alvorligere lungesygdomme f.eks. pneumothorax, emboli eller lungetumorer <p>Kunne anvende evidensbaserede vejledninger i behandling og opfølgning af patienter med iskæmiske hjertesygdomme.</p> <p>Rolle: Medicinsk ekspert.</p>	Anvendelse af videnssøgning i relation til patientbehandling.	Godkendes ved den strukturerede vejledersamtale (KV 1).
43	Patienten med symptomer fra mammae	<p>Kunne håndtere patienter med lidelser relateret til mammae.</p> <p>Kunne udføre mammalpalpation.</p> <p>Kunne diagnosticere, behandle og visitere relativt hyppigt forekommende lidelser og symptomer fra mamma, f.eks:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Infektion • Hudforandringer • Smerter • Tumor • Gynækomasti hos mænd og drenge • Mammahypertrofi <p>Rolle: Medicinsk ekspert.</p>	<p>Superviseret klinisk arbejde.</p> <p>Anvendelse af videnssøgning i relation til patientbehandling.</p> <p>Deltagelse i fokuseret ophold.</p> <p>Deltagelse i det specialespecifikke kursus.</p>	<p>Kvalifikationskort nr. 6 (fokuseret ophold).</p> <p>Godkendes ved den strukturerede vejledersamtale (KV 1).</p>

44	Patienten med urologiske klager	<p>Kunne håndtere patienter med akutte og kroniske urinvejsklager.</p> <p>Kunne diagnosticere, behandle og visitere patienter med hyppige urinvejs symptomer f.eks.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hæmaturi • Dysuri • Pollakisuri • Urinretention • Inkontinens <p>Kunne diagnosticere, behandle og visitere patienter med:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Urinvejsinfektioner • Stensygdomme • Prostata- og testissygdomme <p>Kunne rådgive om hjælpemidler til inkontinente.</p> <p>Kunne informere om, vejlede i og vurdere et væske/vandladningsskema.</p> <p>Kunne varetage kontrol af kateter behandlede patienter, herunder kunne skifte uretral- og topkateter.</p> <p>Kunne varetage kontrol af patienter med recidiverende urinvejsinfektioner.</p> <p>Rolle: Medicinsk ekspert.</p>	<p>Superviseret klinisk arbejde.</p> <p>Anvendelse af videnssøgning i relation til patientbehandling.</p> <p>Deltagelse i det specialespecifikke kursus.</p>	<p>Kvalifikationskort nr. 1 + 2 + 4.</p> <p>Godkendelse ved den strukturerede vejledersamtale (KV 1).</p>
45	Patient med symptomer	Kunne håndtere patienter med karrelaterede lidelser.	Superviseret klinisk arbejde.	Kvalifikationskort nr. 1 + 2.

	på perifer karlidelse	<p>Kunne differentiere mellem arteriøse og venøse lidelser.</p> <p>Kunne diagnosticere, behandle/visitere patienter med mulig perifer karlidelse f.eks.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Smerter i underekstremiterne • Varicer • Ensidigt kruralt ødem • Ulcus cruri • Dyb venetrombose. <p>Rolle: Medicinsk ekspert.</p>	Anvendelse af videnssøgning i relation til patientbehandling.	Godkendes ved den strukturerede vejledersamtale (KV 1).
46	Barnet med luftvejs-symptomer	<p>Kunne varetage primær udredning og behandling af børn med symptomer fra øvre luftveje og lunger.</p> <p>Kunne diagnosticere fremmedlegeme i lunger og øvre luftveje.</p> <p>Kunne primært udrede og visitere børn med hjertemislyd/takykardi.</p> <p>Kunne primært udrede og visitere børn med dyspnø/hoste.</p> <p>Kunne rådgive om allergiprofylakse.</p> <p>Kunne udrede, iværksætte behandling og kontrol af allergi.</p> <p>Kunne udrede, iværksætte behandling og kontrol af astma.</p>	<p>Superviseret klinisk arbejde.</p> <p>Anvendelse af videnssøgning i relation til patientbehandling.</p> <p>Deltagelse i det specialespecifikke kursus.</p>	<p>Kvalifikationskort nr. 5.</p> <p>Godkendes ved den strukturerede vejledersamtale (KV 1).</p>

		<p>Kunne udrede ved recidiverende luftvejsinfektioner.</p> <p>Rolle: Medicinsk ekspert.</p>		
47	<p>Graviditet, fødsel og puerperium 1 af 2</p>	<p>Demonstrere indgående kendskab til den normale graviditet, fødsel, amning og barselsperiode.</p> <p>Kunne varetage svangreprofylaktiske undersøgelser efter vejledninger herfor, herunder rådgive og vejlede omkring livsstilens betydning for graviditet og foster.</p> <p>Kunne koordinere samarbejdet omkring den gravide med jordemoder, fødested og andre relevante samarbejdspartnere.</p> <p>Kunne risikovurdere graviditeten, herunder informere om prænatal diagnostik, visitere og agere på sygelige tilstande såvel præ- som postpartum.</p> <p>Kunne vurdere, rådgive og foretage relevant visitation ved tidlige graviditetskomplikationer f.eks. ved blødninger, smerter eller hyperemesis.</p> <p>Rolle: Sundhedsfremmer.</p>	<p>Superviseret klinisk arbejde.</p> <p>Anvendelse af videnssøgning i relation til patientbehandling.</p> <p>Deltagelse i det specialespecifikke kursus.</p>	<p>Godkendes ved den strukturerede vejledersamtale (KV 1).</p>
48	<p>Barnet med symptomer fra centralnervesystemet</p>	<p>Kunne håndtere børn med hovedpine, kramper og andre symptomer fra CNS.</p> <p>Kunne diagnosticere og behandle ukompliceret hovedpine.</p>	<p>Superviseret klinisk arbejde.</p> <p>Anvendelse af videnssøgning i relation til patientbehandling.</p> <p>Deltagelse i det specialespecifikke</p>	<p>Kvalifikationskort nr. 5.</p> <p>Godkendes ved den strukturerede vejledersamtale (KV 1).</p>

		<p>Kunne iværksætte akut behandling ved kramper.</p> <p>Kunne primært udrede og visitere børn med forsinket psykomotorisk udvikling.</p> <p>Kunne primært udrede og visitere børn med kompliceret hovedpine og anfaldsfænomener.</p> <p>Kunne primært udrede og visitere børn med adfærdsforstyrrelser og Indlæringsvanskeligheder.</p> <p>Rolle. Medicinsk ekspert.</p>	kursus.	
49	Barnet med gener fra bevægeapparatet	<p>Kunne primært udrede og visitere børn med:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Halten • Foddeformiteter • Ekstremitets- og rygsmærter • Ledsmerter • Hoftelidelser. <p>Rolle: Medicinsk ekspert.</p>	<p>Superviseret klinisk arbejde.</p> <p>Anvendelse af videnssøgning i relation til patientbehandling.</p> <p>Deltagelse i det specialespecifikke kursus.</p>	<p>Kvalifikationskort nr. 5.</p> <p>Godkendes ved den strukturerede vejledersamtale (KV 1).</p>
50	Det socialt utilpassede barn	<p>Kunne varetage primær udredning, visitation og rådgivning i forhold til ”det socialt utilpassede” barn.</p> <p>Kunne primært udrede og visitere børn samt give information til forældre med:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hyperaktive børn • Børn med usædvanlig/bekymringsvækkende adfærd • Triste/stille børn 	<p>Superviseret klinisk arbejde.</p> <p>Deltagelse i det specialespecifikke kursus.</p> <p>Gruppebaseret supervision.</p>	<p>Godkendes ved vejledersamtale med henblik på vurdering af refleksionsevne (KV 5).</p>

		<ul style="list-style-type: none"> • Børn med opmærksomhedsforstyrrelser. 		
		Rolle: Medicinsk ekspert.		
51	Barnet med udviklingsforstyrrelse eller trivselsproblem	<p>Kunne varetage primær udredning og behandling af børns trivsel/udvikling.</p> <p>Kunne vejlede ved adipositas.</p> <p>Kunne handle ved tegn på dårlig trivsel og ved dårlig kontakt mellem barn og voksen.</p> <p>Kunne vurdere og visitere tidlig eller sen pubertetsudvikling.</p> <p>Kunne erkende og visitere ved vækstforstyrrelser.</p> <p>Kunne udrede og visitere ved træthed og inaktivitet.</p>	<p>Superviseret klinisk arbejde.</p> <p>Anvendelse af videnssøgning i relation til patientbehandling.</p> <p>Deltagelse i det specialespecifikke kursus.</p>	<p>Kvalifikationskort nr. 5.</p> <p>Godkendes ved den strukturerede vejledersamtale (KV 1).</p>
52	Det truede barn	<p>Kunne identificere børn, der er truet psykisk, socialt eller somatisk samt deltage i samarbejdet om det truede barn.</p> <p>Kunne erkende psykiske, sociale og somatiske faktorer, der udgør en risiko for barnets trivsel/udvikling.</p> <p>Kunne handle på mistanke om vold, omsorgssvigt eller seksuelt misbrug f.eks. ved uforklarlige frakturer og kroppsneare hæmatomer.</p>	<p>Superviseret klinisk arbejde.</p> <p>Anvendelse af videnssøgning i relation til patientbehandling.</p> <p>Anvendelse af systematiske refleksive optegnelser.</p> <p>Deltagelse i gruppebaseret supervision.</p> <p>Deltagelse i det specialespecifikke kursus.</p>	<p>Kvalifikationskort nr. 5.</p> <p>Godkendes ved vejledersamtale med henblik på vurdering af refleksionsevne (KV 5).</p>

		<p>Kunne handle ud fra sociallovgivning og etiske overvejelser vedrørende børn.</p> <p>Kunne indgå i samarbejde om det truede barn.</p> <p>Redegøre for støttemuligheder til børn med syge/socialt belastede eller misbrugende forældre.</p> <p>Rolle: Medicinsk ekspert.</p>		
53	Barnet med ondt i maven	<p>Kunne varetage primær udredning/visitation af børn med mavepine.</p> <p>Kunne iværksætte udredningsprogram for mavesmerter, såvel somatiske som psykosomatiske.</p> <p>Kunne håndtere barnet med spædbarnskolik, samt informere barnets forældre.</p> <p>Kunne håndtere det alment upåvirkede barn med tilbagevendende smerteklager.</p> <p>Rolle: Medicinsk ekspert.</p>	<p>Superviseret klinisk arbejde.</p> <p>Anvendelse af videnssøgning i relation til patientbehandling.</p> <p>Deltagelse i det specialespecifikke kursus.</p>	<p>Kvalifikationskort nr. 5.</p> <p>Godkendes ved den strukturerede vejledersamtale (KV 1).</p>
54	Det kronisk syge barn	<p>Kunne varetage omsorg for og kontrol af kronisk syge børn.</p> <p>Erkende og handle på forværring og/eller compliancesvigt.</p> <p>Kunne fastholde kontakten med familien under et barns langvarige sygdomsforløb.</p>	<p>Superviseret klinisk arbejde.</p> <p>Anvendelse af videnssøgning i relation til patientbehandling.</p> <p>Deltagelse i det specialespecifikke kursus.</p>	<p>Kvalifikationskort nr. 5.</p> <p>Godkendes ved den strukturerede vejledersamtale (KV 1).</p>

		<p>Kunne koordinere sygdomsforløb i samarbejde med sygehusafdeling, patient og familie.</p> <p>Være opmærksom på andre søskendes og den øvrige families trivsel ved ressourcekrævende sygdom.</p> <p>Kunne håndtere mistanke om genetisk lidelse og foretage basal rådgivning og visitation.</p> <p>Kunne søge relevant, opdateret viden om udredning, hyppige problemer og behandlingsmuligheder vedrørende børn med specifikke lidelser, som forekommer i den aktuelle praksis.</p> <p>Kunne yde støtte til familier med børn med sjældne sygdomme.</p> <p>Rolle: Medicinsk ekspert.</p>		
55	<p>Patienten med ondt i et eller flere led</p>	<p>Kunne håndtere patienter med smerter i led.</p> <p>Kunne foretage relevant fokuseret anamnese og ledundersøgelse og agere relevant på alarmsymptomer.</p> <p>Kunne varetage primær udredning, behandling og visitation af patienter med akutte eller kroniske ledsmerter, herunder patienter med:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ledsmerter uden specifik ledaffektion 	<p>Superviseret klinisk arbejde.</p> <p>Anvendelse af videnssøgning i relation til patientbehandling.</p> <p>Deltagelse i superviseret træning i færdighedslaboratorium.</p> <p>Deltagelse i det specialespecifikke kursus.</p>	<p>Kvalifikationskort nr. 2.</p> <p>Godkendes ved den strukturerede vejledersamtale (KV 1).</p>

		<p>(artralgie)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Degenerative ledlidelser herunder artrose • Inflammatoriske ledlidelser herunder reumatoid artrit • Infektiøse ledlidelser • Reaktive ledlidelser • Ledsmerter sekundære til maligne sygdomme. <p>Kunne foretage ledpunktur og evt. aspiration samt medicininjektion i et af kroppens større led f.eks. skulder eller knæ.</p> <p>Indgå i et samarbejde med reumatolog om monitorering af patienter med kroniske inflammatoriske sygdomme, herunder kende bivirkninger og forholdsregler ved hyppigt anvendte behandlingsformer (shared care).</p> <p>Rolle: Medicinsk ekspert.</p>		
56	Den gamle patient	<p>Kende til de særlige forhold, der gør sig gældende for den gamle patient herunder multimorbiditet, faldtendens, funktionstab, psykologiske og sociale problemer.</p> <p>Kunne varetage udredning, diagnostik og behandling af den gamle patient med fokus på f.eks.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Funktionstab • Polyfarmaci • Medicinering med præparater med uhensigtsmæssige bivirkninger • Smertebehandling 	<p>Superviseret klinisk arbejde.</p> <p>Anvendelse af videnssøgning i relation til patientbehandling.</p> <p>Deltagelse i det specialespecifikke kursus.</p>	<p>Kvalifikationskort nr. 1 + 2.</p> <p>Godkendes ved den strukturerede vejledersamtale (KV 1).</p>

		<ul style="list-style-type: none"> • Obstipation • Inkontinens • Iatrogen betingende symptomer • Syns- og høresvækkelse • Sorg og tristhed. <p>Kunne varetage forebyggende tiltag hos gamle patienter f.eks:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Forebyggelse af faldtraumer • Vejlede i kost- og vitaminbehov • Vejlede i alderssvarende motion og fysisk aktivitet • Styrke compliance • Udføre forebyggende hjemmebesøg. <p>Rolle: Medicinsk ekspert.</p>		
57	Den forvirrede patient	<p>Kunne udrede den konfuse/forvirrede/delirøse patient, med fokus på diagnostik af</p> <ul style="list-style-type: none"> • Depression • Demens, herunder udredning og kunne redegøre for forskelle i kliniske symptomer og objektive fund ved primær og sekundær demens • Somatisk delir hos ældre • Konfusion induceret af medicin eller alkohol <p>Kunne anvende relevant psykometrisk test, herunder kende den anvendte tests begrænsninger.</p> <p>Rolle: Medicinsk ekspert.</p>	<p>Superviseret klinisk arbejde.</p> <p>Anvendelse af videnssøgning i relation til patientbehandling.</p> <p>Deltagelse i det specialespecifikke kursus.</p>	<p>Kvalifikationskort nr. 1 + 2 + 3.</p> <p>Godkendes ved den strukturerede vejledersamtale (KV 1).</p>

58	Patienten med seksuelle problemer	<p>Kunne håndtere patienter med seksuelle problemer.</p> <p>Kunne afhjælpe fysiske gener hos den kvindelige patient ved seksuelle gener betinget af organiske forandringer.</p> <p>Kunne koble præventionsvejledning med åbenhed for samtale om seksuelle funktioner/dysfunktioner.</p> <p>Kunne tale med patienten om den seksuelle formåen i forskellige aldre og kunne sætte seksualiteten ind i en sammenhæng med patientens livssituation i øvrigt.</p> <p>Kunne tale med den kvindelige patient/parret om seksuelle problemer og evt. anviser yderligere muligheder for hjælp og støttende samtale.</p> <p>Kunne tale med den mandlige patient/parret om impotens, kunne differentiere mellem forskellige former og kunne anviser behandlingsmuligheder.</p> <p>Kunne tale med patienten om seksualitet og seksuelle problemer og vurdere, hvorvidt der er tale om normale variationer eller sygelige tilstande og evt. anviser behandlingsmuligheder.</p> <p>Rolle: Medicinsk ekspert.</p>	<p>Superviseret klinisk arbejde.</p> <p>Anvendelse af videnssøgning i relation til patientbehandling.</p> <p>Deltagelse i det specialespecifikke kursus.</p>	<p>Godkendes ved den strukturerede vejledersamtale (KV 1).</p>
----	-----------------------------------	---	--	--

59	Patienten med neurologiske symptomer	<p>Kunne håndtere patienter med neurologiske symptomer.</p> <p>Undersøge, visitere og håndtere patienter med:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pareser • Kramper • Tremor • Paræstesier • Sansetab • Neurogene smerter • Kognitive forstyrrelser. <p>I samarbejde med en neurologisk afdeling kunne håndtere patienter med neurologiske sygdomme f.eks. migræne, apoplexia cerebri, epilepsi, parkinsonisme, dissemineret sklerose, organiske psykosyndromer.</p> <p>Kende til regler om anvendelse af motorkøretøj i relation til neurologiske sygdomme.</p> <p>Rolle: Medicinsk ekspert.</p>	<p>Superviseret klinisk arbejde.</p> <p>Anvendelse af videnssøgning i relation til patientbehandling.</p> <p>Deltagelse i det specialespecifikke kursus.</p>	<p>Struktureret observation af en konsultation (KV 2).</p> <p>Godkendes ved den strukturerede vejledersamtale (KV 1).</p>
60	Patienten med hovedpine	<p>Kunne håndtere patienter med hovedpine.</p> <p>Kunne diagnosticere, behandle og visitere patienter med hovedpine f.eks. som følge af:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Spændingshovedpine • Medicininduceret hovedpine • Migræne • Intrakranielle processer • Anden akut behandlingskrævende 	<p>Superviseret klinisk arbejde.</p> <p>Anvendelse af videnssøgning i relation til patientbehandling.</p> <p>Deltagelse i det specialespecifikke kursus.</p>	<p>Godkendes ved den strukturerede vejledersamtale (KV 1).</p>

		<p>hovedpine.</p> <p>Rolle: Medicinsk ekspert.</p>		
61	<p>Patienten med svimmelhed</p>	<p>Kunne håndtere patienter med svimmelhed.</p> <p>Kunne diagnosticere, behandle og visitere patienter med svimmelhed af både somatiske og psykologiske årsager f.eks.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Benign stillingsbetinget svimmelhed • Lidelser i og nær balance organet • Kardiovaskulær lidelse • Metaboliske årsager • Elektrolytforstyrrelser • Cervikale dysfunktioner • Ortostatisk svimmelhed • Medicinbivirkninger • Misbrug • Psykologiske årsager <p>Rolle: Medicinsk ekspert.</p>	<p>Superviseret klinisk arbejde.</p> <p>Anvendelse af videnssøgning i relation til patientbehandling.</p> <p>Deltagelse i det specialespecifikke kursus.</p>	<p>Kvalifikationskort nr. 1 + 2.</p> <p>Godkendes ved den strukturerede vejledersamtale (KV 1).</p>
62	<p>Patienten med spiseforstyrrelse</p>	<p>Kunne håndtere patienter med spiseforstyrrelser.</p> <p>Kunne diagnosticere og visitere patienter med spiseforstyrrelser.</p> <p>Kunne indgå i behandlingen af patienter med spiseforstyrrelser evt. i samarbejde med en psykiatrisk behandlingsenhed.</p> <p>Kunne anvende relevant viden i visitationen af patienter med forskellige former for spiseforstyrrelser</p>	<p>Superviseret klinisk arbejde.</p> <p>Anvendelse af videnssøgning i relation til patientbehandling.</p> <p>Deltagelse i det specialespecifikke kursus.</p>	<p>Godkendes ved den strukturerede vejledersamtale (KV 1).</p>

		Rolle: Medicinsk ekspert.		
63	Den triste eller agiterede patient	<p>Kunne håndtere patienter med depressionslignende symptomer.</p> <p>Kunne skelne mellem eksistentielle reaktioner som f.eks. sorg, krise, stress og behandlingskrævende depression.</p> <p>Kunne diagnosticere depression, iværksætte behandling og følge forløb i praksis.</p> <p>Kunne diagnosticere fødselsdepression og depression opstået efter alvorlig somatisk sygdom.</p> <p>Kunne anvende en relevant psykometrisk test, herunder forholde sig til testens styrker og svagheder.</p> <p>Kunne foretage relevant visitation ved alarmsymptomer og/eller utilstrækkelig behandlingsrespons.</p> <p>Demonstrere evne til at ”rumme”/tackle og forstå vrede, samt afdække den tilgrundliggende årsag.</p> <p>Kunne varetage primær vejledning ved eksistentielle reaktioner og stresstilstande.</p> <p>Kunne diagnosticere og give relevant behandling til patienter med stressrelaterede tilstande.</p>	<p>Superviseret klinisk arbejde.</p> <p>Anvendelse af videnssøgning i relation til patientbehandling.</p> <p>Deltagelse i gruppebaseret supervision.</p> <p>Deltagelse i det specialespecifikke kursus.</p>	Godkendes ved den strukturerede vejledersamtale (KV 1).

		Rolle: Medicinsk ekspert.		
64	Patient med angstsymptomer	<p>Kunne håndtere patienter med angst.</p> <p>Kunne diagnosticere, behandle og visitere patienter med angstsymptomer som f.eks.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Panikangst • Generaliseret angst • Obsessive Compulsive Disorder • Fobiske angstilstande • Belastningsreaktion • PTSD • Angstsymptomer der indgår i en depression <p>Rolle: Medicinsk ekspert.</p>	<p>Superviseret klinisk arbejde.</p> <p>Anvendelse af videnssøgning i relation til patientbehandling.</p> <p>Deltagelse i det specialespecifikke kursus.</p> <p>Gruppebaseret supervision.</p>	<p>Kvalifikationskort nr. 3.</p> <p>Godkendes ved den strukturerede vejledersamtale (KV 1).</p>
65	Den socialt utilpassede patient	<p>Kunne håndtere socialt utilpassede personer.</p> <p>Kunne håndtere socialt utilpassede personer med en opmærksomhed på, at disse personer kan have en underliggende psykisk eller somatisk sygdom.</p> <p>Have kendskab til de forskellige typer af personlighedsforstyrrelser.</p> <p>Kunne visitere eller diagnosticere patient med mulig personlighedsforstyrrelse.</p> <p>Kunne behandle og håndtere diagnosticerede patienter med en personlighedsforstyrrelse og deltage i den socialmedicinske behandling og vurdering af f.eks. erhvervsevne, ofte i samarbejde med andre</p>	<p>Superviseret klinisk arbejde.</p> <p>Anvendelse af videnssøgning i relation til patientbehandling.</p> <p>Deltagelse i gruppebaseret supervision.</p> <p>Deltagelse i det specialespecifikke kursus.</p>	<p>Godkendelse ved den strukturerede vejledersamtale (KV 1).</p>

		<p>relevante faggrupper.</p> <p>Kunne agere på viden om, at marginaliserede gruppers levevilkår har betydning for muligheder for lægelig behandling af dem.</p> <p>Rolle: Medicinsk ekspert.</p>		
66	<p>Patienten med uforklarede symptomer</p>	<p>Kunne udrede og håndtere patienten med funktionelle symptomer.</p> <p>I mødet med den diagnostisk uafklarede patient; kunne rumme den faglige usikkerhed på hensigtsmæssig vis.</p> <p>Kunne genkende sygdomsmønstre af både enkelt organ (gasrointestinale kardiopulmononale, muskuloskeletale eller almene symptomer) type og flere organtyper, der ikke bedre kan forklares ved traditionelt defineret somatisk eller psykiatrisk sygdom, samt kunne diagnosticere helbredsangst.</p> <p>Kunne foretage relevant differentialdiagnostisk udredning uden at medvirke til sygeliggørelse af patienten.</p> <p>Kunne udrede og håndtere funktionelle symptomer og lette tilfælde af funktionelle lidelser så de ikke kronificeres.</p> <p>Kunne gå i dialog med patienten om kompleksiteten i disse symptomer, herunder</p>	<p>Superviseret klinisk arbejde.</p> <p>Anvendelse af videnssøgning i relation til patientbehandling.</p> <p>Anvendelse af systematiske refleksive optegnelser.</p> <p>Deltagelse i det specialespecifikke kursus.</p> <p>Gruppebaseret supervision.</p>	<p>Godkendes ved vejledersamtale med henblik på vurdering af refleksionsevne (KV 5).</p>

		<p>at hjælpe patienten til at korrigere unødigt bekymring og vedligeholdende sygdomsadfærd samt inddrage relevante forklaringsmodeller og specifikke behandlingstiltag.</p> <p>Rolle: Medicinsk ekspert.</p>		
67	Patienten med diabetes mellitus	<p>Kunne diagnosticere, behandle og visitere patienter med diabetes mellitus 1 og 2. Herunder:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opstarte og justere behandlingen af type 2-diabetes • Justere behandling af type 1-diabetes • Behandle hyper- og hypoglykæmi • Behandle co-morbiditet f.eks., hypertension og hyperlipidemi • Diagnosticere diabetiske senkomplikationer • Foretage relevant visitation ved diabetisk ketoacidose • Rådgive om patientuddannelse i primær- eller sekundærsektor • Styrke diabetespatientens mestringsevne, egenomsorg og livskvalitet • Følge diabetes patienter i almen praksis efter evidensbaserede vejledninger <p>Rolle: Medicinsk ekspert.</p>	<p>Superviseret klinisk arbejde.</p> <p>Anvendelse af videnssøgning i relation til patientbehandling.</p> <p>Deltagelse i undervisning i praksis.</p> <p>Deltagelse i det specialespecifikke kursus.</p>	<p>Kvalifikationskort nr. 1 + 2.</p> <p>Godkendes ved den strukturerede vejledersamtale (KV 1).</p>
68	Den kroniske patient II	<p>Kunne håndtere patienter med kronisk sygdom; etablere og vedligeholde kontakten og monitorere og justere behandling i takt med sygdomsudvikling, inden for følgende sygdomsgrupper:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Iskæmisk hjertesygdom 	<p>Superviseret klinisk arbejde.</p> <p>Anvendelse af videnssøgning i relation til patientbehandling.</p> <p>Deltagelse i undervisning i praksis.</p>	<p>Kvalifikationskort nr. 2.</p> <p>Godkendes ved den strukturerede vejledersamtale (KV 1).</p>

		<ul style="list-style-type: none"> • Hypertension • Astma • KOL • Myksødem/Tyreotoksikose • Reumatologiske lidelser • Osteoporose • Demens • Apopleksi • Adipositas. <p>Kunne indgå i tværfagligt samarbejde omkring den kroniske patient og kunne påtage sig opgaven som tovholder.</p> <p>Kunne håndtere manglende compliance.</p> <p>Kunne håndtere skismaet mellem den ideale og den mulige behandling i det enkelte patientforløb.</p> <p>Kunne understøtte egen omsorg.</p> <p>Kunne foretage samtale mhp. at styrke den personlige motivation.</p> <p>Rolle: Medicinsk ekspert.</p>	Deltagelse i det specialespecifikke kursus.	
69	Den trætte patient	<p>Kunne håndtere patienter med træthed.</p> <p>Kunne diagnosticere, behandle og visitere patienter med træthed eksempelvis som følge af:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Medicinske tilstande (f.eks. anæmi, myxødem, Mb cordis, nyrelidelser, reumatologiske lidelser, søvnapnø, 	<p>Superviseret klinisk arbejde.</p> <p>Anvendelse af videnssøgning i relation til patientbehandling.</p> <p>Deltagelse i det specialespecifikke kursus.</p>	Godkendes ved den strukturerede vejledersamtale (KV 1).

		<p>bivirkning til anden behandling og mangel tilstande)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Maligne lidelser • Psykosociale årsager (f.eks. belastningssyndrom, medicinsk uforklarlig sygdom, alkohol og medicinmisbrug, depression) <p>Rolle: Medicinsk ekspert.</p>		
70	<p>Patienter med ødemer og patienter med vægttab</p>	<p>Kunne håndtere patienter med ødemer og/eller patologisk vægttab.</p> <p>Kunne diagnosticere, behandle og visitere patienter med ødemer f.eks.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kardiovaskulære sygdomme • Nyrelidelser • Immobilisation • Leverlidelser/ascites • Hypothyreose • Infektioner/tromboflebitter • Medicinbivirkning • Allergi (Quincke) • Nutritivt betingede ødemer <p>Kunne diagnosticere, behandle og visitere patienter med vægttab f.eks.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Maligne lidelser • Anoreksi • Diabetes mellitus • Hypertyreose • Malabsorption <p>Rolle: Medicinsk ekspert.</p>	<p>Superviseret klinisk arbejde.</p> <p>Anvendelse af videnssøgning i relation til patientbehandling.</p>	<p>Kvalifikationskort nr. 1 + 2.</p> <p>Godkendes ved den strukturerede vejledersamtale (KV 1).</p>

71	Patienten med malign lidelse	<p>Kunne indgå i behandlingen af patienter med cancersygdomme.</p> <p>Kunne varetage primær udredning af patienter med symptomer på mulig malign sygdom.</p> <p>Kende til lokale prædefinerede udredningsforløb ved alarmsymptomer. Håndtere klinisk mistanke om malign lidelse ved mindre oplagte symptombilleder.</p> <p>Kunne informere velafbalanceret om sandsynlig eller diagnosticeret malign lidelse.</p> <p>Kunne udføre støttende samtale overfor patient i krise.</p> <p>Være opdateret om genetiske dispositioner til malign lidelse og kunne informere herom.</p> <p>Kende til etiske dilemmaer ved screening for genetisk disposition til alvorlig sygdom.</p> <p>Kunne håndtere bivirkninger, infektioner eller andre følgesygdomme hos ikke indlagte patienter i forbindelse med cancerbehandling.</p> <p>Kunne indgå i kontrollen af patienter med langvarig cancer sygdom.</p>	<p>Superviseret klinisk arbejde.</p> <p>Anvendelse af videnssøgning i relation til patientbehandling.</p> <p>Anvendelse af systematiske reflektive optegnelser.</p> <p>Deltagelse i det specialespecifikke kursus.</p>	<p>Godkendes ved vejledersamtale med henblik på vurdering af reflektionsevne (KV 5).</p>
----	------------------------------	--	--	--

		<p>Kunne håndtere terminalt syge patienter herunder:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Etablere, indgå i og evt. lede et tværfagligt samarbejde omkring den terminale patient i eget hjem • Håndtere døende menneskers fysiske, psykiske, sociale og eksistentielle behov • Varetage palliationen af de hyppigste symptomer i et uhelbredeligt sygdomsforløb • Vejlede patient og pårørende om de sociale hjælpemuligheder i forbindelse med palliative forløb <p>Rolle: Medicinsk ekspert.</p>		
72	Samarbejde og ledelse i almen praksis	<p>Kunne håndtere samarbejde og have kendskab til ledelse internt i praksis.</p> <p>Redegøre for formål med og indhold af:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Information fra praksis til patienterne • Medarbejderudviklingssamtaler (MUS) • Kollegiale vedtægter for læger • Samarbejdsaftaler og kontrakter <p>Kende til:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ledelsesprincipper • Rettigheder og pligter som arbejdsgiver • Personaleforhold herunder overenskomster og ansættelse • Principper for delegering af opgaver og ansvar til personale • Udvikling af personalepolitik 	<p>Deltagelse i ledelse og administration af almen praksis.</p> <p>Deltagelse i de generelle kurser (ledelse og administration).</p> <p>Deltagelse i det specialespecifikke kursus.</p>	Godkendes ved den strukturerede vejledersamtale (KV 1).

		<ul style="list-style-type: none"> • Uddannelse af personale • Arbejdspladsvurdering • Konflikt håndtering • Begreber og regler om sikkerhedsorganisationen <p>Deltage i</p> <ul style="list-style-type: none"> • Interne konferencer • Personalemøder, herunder udarbejde dagsorden og være mødeleder samt skrive referat • Interessentskabsmøder/ejermøder • Medarbejderudviklingssamtaler <p>Rolle: Leder, administrator og samarbejder.</p>		
73	Økonomisk praksisdrift	<p>Kende til principper for økonomisk drift af almen praksis, herunder kende til</p> <ul style="list-style-type: none"> • Budgetlægning og regnskab • Regler for bogføring • Indtægter i almen praksis • Omkostninger i almen praksis • Forhold vedrørende køb og salg af praksis herunder goodwill, inventar, bygninger og finansieringsmuligheder • Forsikringsforhold i almen praksis, herunder forsikring vedrørende arbejdsskade og lægeansvar <p>Kunne redegøre for forskellige praksisformer, ejerformer og kontrakter.</p> <p>Deltage i interne regnskabsmøder.</p>	<p>Deltagelse i ledelse og administration af almen praksis.</p> <p>Deltagelse i det specialespecifikke kursus.</p>	Godkendes ved den strukturerede vejledersamtale (KV 1).

		Rolle: Leder, administrator og samarbejder.		
74	Praksisdrift	<p>Kende til den almindelige drift af praksis.</p> <p>Kunne anvende gældende overenskomst for praksisdrift, herunder kende til anvendelsen af § 93-opgørelser, afregning med kontoret for Primær Sundhed i regionen og gennemgang af returregninger.</p> <p>Kunne demonstrere viden om sammenhængen mellem praksis' målsætninger og den praktiske indretning af klinikken, herunder betydningen af klinikkens parakliniske funktioner.</p> <p>Kunne ordinere medicin under hensyntagen til bevidsthed om prisfastsættelse.</p> <p>Kunne illustrere anvendelse af rekommendationslister og medicindatabase f.eks. Ordiprax.</p> <p>Kunne angive indkøbsmuligheder af medicin og artikler til anvendelse i praksis, herunder kunne sammensætte relevant indhold i egen lægetaske.</p> <p>Kunne anvende anbefalede standarder for hygiejne i praksis.</p> <p>Kunne strukturere egen arbejdsdag.</p> <p>Rolle: Leder, administrator og samarbejder.</p>	<p>Deltagelse i ledelse og administration af almen praksis.</p> <p>Deltagelse i det specialespecifikke kursus.</p>	Godkendes ved den strukturerede vejledersamtale (KV 1).

75	Anmeldelsespligt	<p>Kunne handle ud fra regler om anmeldelses- og underretningspligt.</p> <p>Kunne anmelde:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Arbejdsbetinget lidelse/ulykke • Lægemiddelbivirkning • Anmeldelsespligtige sygdomme • Utilsigtet hændelse • Anmeldelse til patientskadeforsikringen <p>Kunne foretage underretning i tilfælde med omsorgssvigt.</p> <p>Rolle: Professionel.</p>	<p>Superviseret klinisk arbejde.</p> <p>Anvendelse af videnssøgning i relation til patientbehandling.</p> <p>Deltagelse i det specialespecifikke kursus.</p>	<p>Godkendes ved den strukturerede vejledersamtale (KV 1).</p>
76	Etik og tavshedspligt	<p>Kunne håndtere lægens etiske rolle og etiske dilemmaer.</p> <p>Kunne håndtere dilemmaet mellem rollerne som patientens advokat, sundhedsvæsenets ressourceforvalter og som klinisk evidensbaseret beslutningstager.</p> <p>Kunne håndtere situationer, hvor der opstår konflikt mellem patientens autonomi og lægens retssikkerhed - herunder anvendelse af Lov om lægers tavshedspligt.</p> <p>Kunne håndtere anmodning om journaldata til tredjepart f.eks. et forsikringsselskab.</p> <p>Kunne håndtere det etiske dilemma med modstridende ønsker og interesser hos medlemmer af samme familie.</p>	<p>Superviseret klinisk arbejde.</p> <p>Anvendelse af videnssøgning i relation til patientbehandling.</p> <p>Anvendelse af systematiske reflektive optegnelser.</p> <p>Deltagelse i gruppebaseret supervision.</p> <p>Deltagelse i det specialespecifikke kursus.</p>	<p>Godkendes ved vejledersamtale med henblik på vurdering af refleksionsevne (KV 5).</p>

		<p>Kunne italesætte og handle i forbindelse med hændelser, hvor der forekommer diskriminerende eller undertrykkende adfærd over for patienter eller personale.</p> <p>Kunne håndtere medvirken i politiets efterforskning.</p> <p>Rolle: information -</p>		
77	Tovholderfunktionen	<p>Kunne varetage en koordinerende funktion i patientbehandlingen.</p> <p>Kende principperne for det samarbejde, der er én af forudsætningerne for at opnå et godt patientforløb.</p> <p>Kunne reflektere over epikriser og notater fra ambulante forløb og planlægge det videre patientforløb.</p> <p>Kunne reagere adækvat på abnorme undersøgelsesresultater, og ud fra faglige og samfundsøkonomiske forhold visitere patienter til optimal behandling.</p> <p>Udvide evne og vilje til at agere som tovholder/nøgleperson for patienter, herunder lede og koordinere et patientforløb, og genkende den praktiserende læges rolle og ansvar.</p> <p>Rolle: Leder, administrator og samarbejder.</p>	<p>Superviseret klinisk arbejde.</p> <p>Anvendelse af videnssøgning i relation til patientbehandling.</p> <p>Anvendelse af systematiske refleksive optegnelser.</p> <p>Deltagelse i det specialespecifikke kursus.</p>	Godkendes ved vejledersamtale med henblik på vurdering af refleksionsevne (KV 5).

78	Teoretiske forståelsesrammer	<p>Kende forskellige praktiske og teoretiske forståelsesrammer, som er knyttet til forskellige videnskabelige metoder f.eks.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Patientperspektiv kontra lægeperspektiv • Biomedicinsk • Sociokulturel • Psykologisk • Eksistentiel • Patogenetisk <p>Erkende, at viden er dynamisk og tids- og kontekstafhængig, og kunne demonstrere en analytisk, kritisk tilgang til specialets videns- og erfaringsgrundlag.</p> <p>Kunne reflektere over, hvordan forskellige teoretiske forståelsesrammer giver nye handlemuligheder i praksis.</p> <p>Rolle: Akademiker.</p>	<p>Superviseret klinisk arbejde.</p> <p>Deltagelse i forskningstræning.</p> <p>Deltagelse i det specialespecifikke kursus.</p>	<p>Kvalifikationskort nr. 7.</p> <p>Godkendes ved vejledersamtale med henblik på vurdering af refleksionsevne (KV 5), evt. kan kompetencenummer 80 indgå i samtalen.</p>
79	Personlig uddannelse og udvikling	<p>Kunne demonstrere forståelse for, at livslang læring og udvikling er en forudsætning for klinisk virke som praktiserende læge, herunder forstå påvirkninger fra egne følelser, egen adfærd og etik, som betydende faktorer for en god balance mellem arbejds- og privatliv.</p> <p>Demonstrere forståelse for nødvendigheden af at afsætte tid og ressourcer til personlig og faglig udvikling, og hvordan dette er en forudsætning for kvalificeret lægefaglighed, og at det modvirker udbrændthed.</p>	<p>Deltagelse i forskningstræning.</p> <p>Deltagelse i undervisning i praksis.</p> <p>Deltagelse i det specialespecifikke kursus.</p>	<p>Godkendes ved vejledersamtale med henblik på vurdering af refleksionsevne (KV 5).</p>

		<p>Kunne planlægge eget efteruddannelsesforløb. I planlægningen kunne inddrage anvendelsen af elementer som:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Audit • Selvrefleksion • Utsigtede hændelser • Egne styrker og svagheder • Eget faglige niveau • Læringsstrategier og læringsstil • Nødvendige ressourcer tidsmæssigt og personligt. <p>Kunne registrere egne uddannelsesaktiviteter.</p> <p>Rolle: Akademiker.</p>		
80	Kvalitetsudvikling og forskning	<p>Kunne angive principperne for og formålet med kvalitetsudvikling og medicinsk teknologivurdering.</p> <p>Kunne angive de almindeligste videnskabelige metoder, deres styrker og svagheder og kunne vælge metode afhængig af formålet, herunder være opmærksom på, at kliniske vejledninger ofte ikke inkluderer alle relevante faktorer (f.eks. etnicitet og socialgruppe som risikofaktorer).</p> <p>Kunne angive principperne for udfærdigelsen af en protokol og kunne gennemføre enten et litteraturstudium eller et forsknings-/kvalitetsudviklingsprojekt under vejledning.</p>	<p>Deltagelse i forskningstræning.</p> <p>Deltagelse i det specialespecifikke kursus.</p>	<p>Kvalifikationskort nr. 7.</p> <p>Godkendes ved vejledersamtale med henblik på vurdering af refleksionsevne (KV 5), evt. hvor kompetencemål 78 og 80 behandles samtidigt.</p>

		<p>Kunne formulere formål med et projekt på baggrund af et problem i samarbejde med tutor.</p> <p>Kunne omsætte undren til konkret problemformulering.</p> <p>Kunne præsentere/formidle egne resultater og tage stilling til deres kliniske relevans.</p> <p>Kunne undersøge om problemer kan løses på baggrund af eksisterende viden.</p> <p>Kunne medvirke til kvalitetsudvikling i praksis.</p> <p>Rolle: Akademiker.</p>		
81	Når professional-ismen udfordres	<p>Kunne håndtere klagesager, herunder kunne reflektere over læringspotentialet i disse.</p> <p>Demonstrere evne til at indrømme og forklare fejl over for patienter og pårørende.</p> <p>Kunne demonstrere, hvordan fejl kan bidrage til læring.</p> <p>Kunne håndtere utilsigtede hændelser og egen suboptimale kompetenceniveau konstruktivt, herunder kunne iværksætte relevant opfølgning og indberetning.</p> <p>Kunne håndtere trusler.</p>	<p>Superviseret klinisk arbejde.</p> <p>Anvendelse af systematiske refleksive optegnelser.</p> <p>Deltagelse i gruppebaseret supervision.</p> <p>Deltagelse i det specialespecifikke kursus.</p>	Godkendes ved vejledersamtale med henblik på vurdering af refleksionsevne (KV 5).

		<p>Have kendskab til de kollegiale netværk og evt. egen og andres benyttelse af disse.</p> <p>Kunne indgå i et sådant netværk, og udvise åbenhed overfor dialog og erfaringsudveksling.</p> <p>Rolle: Professionel.</p>		
82	Udvikling af klinisk praksis	<p>Kunne tilegne sig ny viden og kritisk vurdere denne på baggrund af forståelse for fejlkilder og begrænsninger.</p> <p>Have kendskab til evidensbaseret viden og DSAM's kliniske vejledninger.</p> <p>Kunne analysere struktur, proces og resultater af egen klinisk praksis.</p> <p>Kunne anvende implementeringsstrategier, der aktivt iværksætter og fastholder forandringer i egen praksis under kritisk hensyntagen til relevans og gyldighed.</p> <p>Kunne etablere og vedligeholde et system til opbevaring og genkaldelse af viden til brug for den kliniske praksis.</p> <p>Drøfte nedenstående strategier til ændring af klinisk adfærd i praksis og implementering af ny viden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kollegial erfaringsudveksling • Fastsættelse af behandlingsmål • Kursusaktivitet i praksis 	<p>Superviseret klinisk arbejde.</p> <p>Anvendelse af videnssøgning i relation til patientbehandling.</p> <p>Deltagelse i ledelse og administration af almen praksis.</p> <p>Deltagelse i det specialespecifikke kursus.</p>	Godkendes ved den strukturerede vejledersamtale (KV 1).

		<ul style="list-style-type: none"> • Smågruppebaseret efteruddannelse. <p>Kunne iværksætte forandringsprojekter f.eks. efter PDSA-metoden (plan-do-study-act) eller tilsvarende.</p> <p>Rolle: Akademiker.</p>		
83	Patienten, der konsulterer lægen efter kl 16	<p>Kunne indgå i den uddannelsesgivende regions lægevagt, herunder:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Indgå i et kollegialt samarbejde i vagten • Varetage funktionen som konsultationslæge, kørende læge og visiterende læge i lægevagten • Prioritere tid og opgaver i vagten • Redegøre for de overordnede overenskomstmæssige forhold for vagten • Handle efter den lokale vagtinstruks. <p>Rolle. Medicinsk ekspert.</p>	<p>Superviseret klinisk arbejde.</p> <p>Lægevagtkursus, som afholdes regionalt og jævnfør DSAMs anbefalinger det antal minimumsvagter, som anført på kvalifikationskort 7.</p> <p>Deltagelse i det specialespecifikke kursus.</p>	<p>Kvalifikationskort nr. 7.</p> <p>Godkendes ved den strukturerede vejledersamtale (KV 1).</p>
84	Den almenmedicinske tilgang	<p>Kunne demonstrere en almenmedicinsk tilgang til kliniske problemer.</p> <p>Kunne forholde sig professionelt til problemstillinger, hvor lægens og måske fagets teoretiske vidensgrundlag er sparsomt.</p> <p>Kunne foretage relevant videnssøgning i kliniske situationer.</p> <p>Udvide en pragmatisk tilgang til klinisk</p>	<p>Superviseret klinisk arbejde.</p> <p>Anvendelse af videnssøgning i relation til patientbehandling.</p> <p>Anvendelse af systematiske refleksive optegnelser.</p> <p>Deltagelse i gruppebaseret supervision.</p> <p>Deltagelse i det specialespecifikke kursus.</p>	<p>Godkendes ved vejledersamtale med henblik på vurdering af refleksionsevne (KV 5).</p>

	<p>problemløsning i samarbejde med patienten på basis af tilgængelig viden og klinisk erfaring.</p> <p>Kunne drøfte faglig usikkerhed konstruktivt med kollegaer og med patienten.</p> <p>Kunne indgå konstruktivt i faglig erfaringsudveksling i praksis og gruppebaseret efteruddannelse.</p> <p>Være bevidst om almenmedicinerens rolle i sundhedsvæsenet og samfundet.</p> <p>Rolle: Professionel.</p>		
--	--	--	--

3.4.4 Obligatoriske specialespecifikke kurser

Der foreligger en detaljeret beskrivelse af de obligatoriske specialespecifikke kurser på:
www.dsam.dk/uddannelse

Generelt om kurserne

Mål

Med udgangspunkt i det kliniske indhold i almen medicin skal det specialespecifikke kursus sammen med de regionale temadage belyse og give mulighed for fordybelse i og debat om almenmedicinske sygdomme og tilstande med stærk vægt på almenmedicinske arbejdsmetoder, herunder diagnostiske og terapeutiske tiltag, som den alment praktiserende læge benytter.

Kursus skal sammen med temadagene afklare og præcisere indholdet i det almenmedicinske arbejde og afstikke grænserne og brudfladerne til andre specialer og instanser, som er de almenmedicinske samarbejdspartnere.

Den teoretiske uddannelse i almen medicin skal både i kursusdelen og på temadagene samle erfaringerne fra den kliniske uddannelse i en større teoretisk sammenhæng af relevans for kursisternes fremtid i almen praksis.

Målet er dels et læringsudbytte vedrørende de store almenmedicinske sygdomme og tilstande, dels indsigt i og debat om almenmedicinske arbejdsmetoder: diagnostiske og terapeutiske arbejdsmetoder, praktiske arbejdsmetoder; organisations- og overenskomstforholds indvirkning på arbejdet som læge og selvstændigt erhvervsdrivende, samt holdninger og etik forbundet med faget.

Kurserne skal rumme den faglige refleksion, som er nødvendig for at sikre kvaliteten af det kliniske arbejde og stimulere og give redskaber til fortsat efteruddannelse og forskning.

De teoretiske kurser har én fælles hjemmeside bestående af en generel del om kurserne og en regional del fra de 3 kursussteder i Århus, Odense og København.

www.speam.dk

Varighed

Kursusrækken er obligatorisk. Det specialespecifikke kursus er karakteriseret ved at det meste er placeret i uddannelsestiden i almen praksis, for at det på kursus lærte, kan afprøves i praksis umiddelbart. Kursusrækken er centraliseret i de 3 uddannelsesregioner.

Det teoretiske kursus er inddelt i en kursusrække i første del af hoveduddannelsen under fase 1 ansættelsen, enkelte kursusdage under hospitalsdelen og en kursusrække i sidste del af hoveduddannelsen under fase 3 ansættelsen:

Tidspunkt:

Fase 1: 10 dage i alt

Hospitalsdelen: 4 dage i alt

Fase 3: 16 dage i alt

Ialt 30 kursusdage

Valget af de enkelte emner og fordelingen/vægtningen heraf er foretaget under hensyntagen til målbeskrivelsens kompetencer, og herunder om kompetencen søges opnået ved hjælp af deltagelse i de teoretiske kurser, som én af flere læringsstrategier.

Indhold og form

Undervisningen planlægges problemorienteret og med høj grad af kursistaktivitet. Deltagerne får mulighed for at anvende såvel personlige som faglige egenskaber i en tryk læringsramme og i et stimulerende miljø.

Kursisterne opnår viden, øver færdigheder og afprøver værdier og holdninger med hensyn til:

- samfundsmæssige forhold af betydning for almen praksis.
- profylakse: primær (børn, svangre), sekundær og tertiær
- screening
- kommunikation specielt for almen praksis som overbygning på tværfagligt kursus
- herunder kommunikation med somatiserende patienter og patienter med medicinsk uforklarede symptomer
- visitation og samarbejde: internt, eksternt og i lægevagt.
- professionel lægelig identitet og udvikling: fagligt, personligt, egenomsorg og supervision.
- etik og tavshedspligt
- sygdomme i kroppens organer set fra en almenmedicinsk referenceramme
- psykiatri og misbrug
- kriserante; tab og traumer
- livsforløbet: familien, det syge barn, sexologi, geriatri og gerontopsyk., terminal pleje
- Kroniske sygdomme, pakkeforløb, kronikeromsorg
- Tidlig diagnostik af alvorlig sygdom, herunder cancer
- rationel farmakoterapi
- organisationsforhold
- almen medicin som virksomhed: køb, salg, praksisledelse og drift af praksis.
- kvalitetssikring, IT og kodning I almen praksis

Der findes en masterplan for alle de specialespecifikke kurser i en skabelon, der angiver mål, varighed, form og indplacering i kursusforløbet:

www.dsam.dk/uddannelse

Krav for godkendelse af gennemført kursus er tilstedeværelse og aktiv deltagelse på kurserne med maksimalt 10% fravær i alt. Kurserne godkendes af kursusleder efter dokumenteret bevis for

tilstedeværelse.

Masterplan og kursusoversigten findes også på:

www.speam.dk

3.4.5 Obligatorisk forskningstræning

Der foreligger en detaljeret beskrivelse af den obligatoriske forskningstræning på:

<http://www.dsam.dk/flx/uddannelse/>

Forskningstræning er det nødvendige værktøj til at sikre, at lægen arbejder på grundlag af den til enhver tid eksisterende viden. For de øvrige medarbejdere i det team, hvor lægen indgår, vil denne derfor repræsentere en særlig kompetence, der sikrer et forskningsbaseret grundlag for patientens undersøgelse og behandling.

Modulet er for almen medicin planlagt specialespecifikt. Ansvar for forskningstræningsmodulet er placeret hos de regionale råd for lægers videreuddannelse. Den praktiske gennemførelse af forskningstræningen – og specielt indholdsdelen - involverer dog også Dansk Selskab for Almen Medicin, de postgraduate kliniske lektorer i almen medicin og især de almenmedicinske forsknings- og institut-miljøer i Århus, Odense og København.

Formål og rationale

Forskningstræning i speciallægeuddannelsen tager sigte på at opøve en kompetence til at opsøge og vurdere ny viden samt at overføre denne til praktisk klinisk brug. Rationalet for forskningstræning i speciallægeuddannelsen er først og fremmest at sikre træning i en arbejdsform, som kan danne grundlag for livslang læring.

Mål

Efter at have gennemgået forskningstræningsforløbet skal lægen selvstændigt kunne opsøge, vurdere og formidle ny viden indenfor specialiets og tilgrænsende specialers emnekreds.

Forskningstræningsmodulet skal sammen med den kliniske uddannelse og den øvrige teoretiske uddannelse bibringe lægen kompetencer indenfor akademikerrollen, som beskrevet i målbeskrivelsen, specifikt drejer det sig om følgende mål:

Mål nr 78: Teoretiske forståelsesrammer.

Mål nr 79: Personlig uddannelse og udvikling

Mål nr 80: Kvalitetsudvikling og Forskning

Mål nr 82: Udvikling af klinisk praksis

Det skal derfor dokumenteres, at følgende mål er nået:

- At kunne formulere en problemstilling med udgangspunkt i aktuel klinisk praksis inden for sit speciale og påvise tilstedeværende og manglende viden omkring problemstillingen.
- At kunne formulere en plan for at revidere aktuel viden gennem en systematisk eftersporing i forskningslitteraturen.
- At kunne fortolke litteraturens resultater kritisk og omsætte dem til løsningsforslag inden for den givne problemstilling
- At kunne sammenfatte resultaterne og formidle disse og problemstillingerne til kolleger og samarbejdspartnere.
- At kunne vurdere de organisatoriske, økonomiske og etiske konsekvenser af at ændre praksis gennem udnyttelse af forskningsresultaterne.

De tidsmæssige rammer/varighed

De tidsmæssige rammer er afsat til maksimalt 6 måneder, optimalt 16-20 uger. I disse uger skal der deltages i grundkursus, formuleres et projekt, projektet skal gennemføres, og der skal ske en såvel skriftlig som mundtlig afrapportering. Desuden skal den uddannelsessøgende deltage i nødvendige kurser for at understøtte projektet.

Forskningstræningsforløbet

Faserne i forskningstræningen er følgende:

- Formulering af et spørgsmål /en problemstilling
- Indsamling af viden og datamateriale og en efterfølgende analyse heraf på basis af relevante forskningsbaserede metoder.
- Kritisk analyse af resultaterne og en sammenstilling af en sammenfattende konklusion
- Afrapportering – dels i form af en mundtlig præsentation, dels i form af udarbejdelse af en rapport.

Forskningstræningens indplacering i specialeuddannelsen i almen medicin

Forskningstræningen er placeret tidsmæssigt under ansættelsens sidste ½ års sygehusansættelse samt i fase 2 praksisdelen. (6 mdr)

Forskningstræningen består af en teoretisk del som er placeret i begyndelsen af forløbet og en projektdel, hvortil der er knyttet vejledning.

Forskningstræningen placeres i specialeuddannelsen således, at forløbet strækker sig over maksimalt 6 mdr, og det tilstræbes, at dette forløb søges indplaceret under ansættelsen i sidste halvdel af den sidste sygehusansættelse med ca. 3 dage og de resterende 17 dage i fase 2 praksisdelen, og at forløbet afsluttes inden fase 2 afsluttes.

Forskningstræningsmodulet er på i alt 20 dage, heri inkluderet teoretiske kursusdage og selvstændige projektdage.

De 20 dage er fordelt på ca. 3 dages grundkursus, 3-5 dages teoretiske projektkursusdage, 10-13 selvstændige projektarbejdsdage og 1 dag til projektfremlægelse.

Der vil fremkomme enkelte regionale forskelle i opbygningen.

Link til al information om almenmedicinsk forskningstræning i de 3 regioner:

<http://www.speam.dk/flx/koebenhavn/forskningstraening/>

<http://www.speam.dk/flx/odense/forskningstraening/>

<http://www.speam.dk/flx/aarhus/forskningstraening/>

Vejledning til projektarbejdet

Den uddannelsessøgende har to vejledere under projektarbejdet:

- Tutorlægen i ”stampraksis A” giver den uddannelsessøgende klinisk sparring vedr. projektet - diskuterer projektidéen med henblik på at sikre, at det er et klinisk relevant forskningsmæssigt/kvalitetsudviklingsmæssigt spørgsmål. Returdagene til praksis A kan i øvrigt evt. anvendes til indsamling af data fra praksis til projektet.
- Forskningskvalificeret vejleder. Denne vejleder har forskningsmæssig erfaring/træning og giver individuel og gruppevis vejledning. Den forskningskvalificerede vejleder har typisk tilknytning til ét af de almenmedicinske ”miljøer”.

Omfanget af projektet

Projektets størrelse skal indrettes efter den afsatte tidsramme. Det kan være mindre kvalitetsudviklingsprojekter, litteraturstudieprojekter, pilotprojekter, egentlige forskningsprojekter eller projekter ud fra allerede eksisterende data fra journaler eller fra andre forskningsprojekter.

Liste over projekter kan ses på:

- http://www.speam.dk/flx/odense/forskningstraening/projekter_praesentationer/ (Region Syd)
- <http://www.speam.dk/flx/aarhus/forskningstraening/rapporter/> (Region Nord)
- http://www.dsam.dk/flx/forskning/orient_om_forskningsprojekter/ (Region Øst)

Evaluering af forskningstræningsmodulet

Evaluering foregår både undervejs (procesevaluering) og som vurdering af om lægen har opnået målet (resultatevaluering).

Procesevalueringen består hovedsageligt i en vurdering af, hvordan forskningsprojektet skrider frem – og processen følges via: fremlæggelse og formidling undervejs, optegnelser i forskningsdelen af logbogen, diskussion med supervision af vejleder og kolleger i større eller mindre grupper.

Resultatevalueringen foregår ved den endelige fremlæggelse af projektet i en større gruppe, ved opponering til et andet projekt og ved en skriftlig rapport, som godkendes af kursusleder og vejleder.

Dokumentationsdel

Denne del indeholder den dokumentation, der skal foreligge for at lægen i introduktionsstilling kan få denne godkendt, og for at lægen i hoveduddannelse kan opnå speciallægeanerkendelse.

Dokumentationen består af:

1. Godkendelse af obligatoriske kompetencer og kurser
2. Attestation for tidsmæssigt gennemført uddannelseselement i den lægelige videreuddannelse samt for forskningstræningsmodulet

Del 1 udarbejdes af Sundhedsstyrelsen efter indstilling fra specialeselskabet.

Del 2 udarbejdes af Sundhedsstyrelsen.

3.5 Logbog for introduktionsuddannelsen

3.5.1 Obligatoriske kompetencer

Almen medicin anvender fortsat den elektroniske portefølje www.logbog.net, der inkluderer en elektronisk logbog, der dækker både I- og H-stilling.

Alle obligatoriske kompetencer skal godkendes af tutorlægen elektronisk.

3.5.2 Obligatoriske kurser

Generelle kurser

Kurstitel	Kursusperiode	Dato for godkendelse	Godkendelse ved underskrift og stempel/læseligt navn på underskriver
Kursus i klinisk vejledning			

3.5.3 Attestation for godkendte ansættelser

Skemaet: Attestation for tidsmæssigt gennemført uddannelseselement i den lægelige videreuddannelse findes på [Sundhedsstyrelsen hjemmeside](#). Skemaet underskrives af den uddannelsesansvarlige overlæge.

3.6 Logbog for hoveduddannelsen

3.6.1 Obligatoriske kompetencer

Almen medicin anvender fortsat den elektroniske portefølje www.logbog.net, der inkluderer en elektronisk logbog, der dækker både I- og H-stilling.

Alle obligatoriske kompetencer skal godkendes af tutorlægen elektronisk.

3.6.2 Obligatoriske kurser i hoveduddannelsen

Generelle kurser

Kurstitel	Kursusperiode	Dato for godkendelse	Godkendelse ved underskrift og stempel/læseligt navn på underskriver
Kursus i sundhedsvæsenets organisation og ledelse 1			
Kursus i sundhedsvæsenets organisation og ledelse 2			
Kursus i sundhedsvæsenets organisation og ledelse 3			

Specialespecifikke kurser

Kurstitel	Kursusperiode	Dato for godkendelse	Godkendelse ved underskrift og stempel/læseligt navn på underskriver

Attestation af hovedkursuslederen			
Attestation for at alle specialespecifikke kurser er gennemført og godkendt		Dato, underskrift og stempel/læseligt navn	

3.6.3 Attestation for gennemført forskningstræning

Skemaet: Attestation for gennemført forskningstræningsmodul findes på [Sundhedsstyrelsen hjemmeside](#). Skemaet underskrives af almenmedicinske forskningsansvarlige.

3.6.4 Attestation for godkendte ansættelser

Skemaet: Attestation for tidsmæssigt gennemført uddannelseselement i den lægelige videreuddannelse findes på [Sundhedsstyrelsen hjemmeside](#). Skemaet underskrives af tutorlægen eller den uddannelsesansvarlige overlæge.

4 Nyttige links

4.1 Generelle links

[Sundhedsstyrelsen, special- og videreuddannelse](#)

[Organisationen af lægevidenskabelige selskaber \(Tidligere Dansk Medicinsk Selskab\)](#)

De regionale videreuddannelsessekretariater:

[Videreuddannelsesregion Nord](#)

[Videreuddannelsesregion Syd](#)

[Videreuddannelsesregion Øst](#)

4.2 Specialespecifikke links

[Dansk selskab for Almen Medicin \(DSAM\)](#)

[Forum for Yngre Almenmedicinere \(FYAM\)](#)

[Almen Medicin, Århus \(Institut, Forskningsenheden og Specialeuddannelsen\)](#)

[Forskningsenhederne](#)

[Forskningsenheden for Almen Praksis i København](#)

[Forskningsenheden for Almen Praksis i Odense](#)

[WONCA, Global Family Doctor](#)

[WONCA paper on Training for Rural Practice](#)

[WONCA Region Europe](#)

[World Health Organisation](#)

Der findes en uddybende link samling på DSAMs hjemmeside.

5 Bilag

5.1 Forslag til sammensætningen af hoveduddannelsesforløb.

Dansk Selskab for Almen Medicin anbefaler følgende sammensætning af praksisforløb og relevante hospitalsansættelser og fokuserede ophold i hoveduddannelsen:

Fase 1 (6-12 måneder)

Fase 1 praksisansættelse finder sted i en godkendt uddannelsespraksis - her kaldet "praksis A". Praksis A kan godt være identisk med den praksis, som den uddannelsessøgende var ansat i sin introduktionsstilling - og måske også som KBU-læge. I mange tilfælde vil det dog være tilrådeligt, at disse tre ansættelser finder sted i mindst to forskellige praksis.

Hospitalsdel 24-30 måneder

Sammensætningen af hospitalsdelen skal ske på en sådan måde, at læringsmålene, som angivet i denne målbeskrivelses "kvalifikationskort", kan opnås. Sammensætningen kan variere i forhold til regionale forskelle i afdelingsstruktur m.v. – med disse foreslåede tidsrammer:

- Fælles Akut Modtageafsnit (3-6 måneder) – herunder eksponering for såvel akutte medicinske som kirurgiske patienter og skadestuearbejde
- Intern Medicin (9-12 måneder)
- Pædiatri (6 måneder)
- Gynækologi (3-4 måneder)
- Psykiatri (3-4 måneder)
- Fokuseret ophold på mammakirurgisk afdeling (3-5 dage)

Ansættelse på gynækologisk eller psykiatrisk afdeling vil evt. kunne erstattes af fokuseret ophold i respekt for kvalifikationskortene med de relevante kompetencer.

En lokal tilretning af ovenstående kan være nødvendig (fx hvor der ikke findes en fælles akut modtage afdeling – og her må de tilsvarende læringsmål opnås via andre afdelinger) – og det kan også være nødvendigt med fokuserede ophold. Fokuseret ophold på mammakirurgisk afdeling anbefales under alle omstændigheder.

Fase 2 (6 måneder)

Fase 2 praksisansættelse = 6 måneder finder sted i praksis A. Den uddannelsessøgende har igennem hele det mellemliggende hospitalsforløb kontakt med denne praksis via en "returtag" til denne praksis pr måned og via hovedvejlederen/mentor, der er tutorlæge i denne praksis. Praksis A kaldes også stam-praksis.

Fase 3

(12 måneder)

Fase 3 praksisansættelse = 12 måneder finder sted i "praksis B". For at gøre uddannelseslægens uddannelse og erfaringsgrundlag så bred som mulig, må praksis B ikke være identisk med praksis A.

Fase 1, hospitalsdelen og fase 2 udgør en samlet ansættelse, hvor fase 1 og fase 2 foregår i samme praksis, mens fase 3 skal foregå i en anden praksis).

I løbet af de hospitalsansættelsen arbejder den uddannelsessøgende i sin "stampraksis" 1 dag månedligt. Formålet med disse returdage til praksis er:

- at den uddannelsessøgende vedligeholder og opretholder sin almenmedicinske referenceramme
- at kunne følge patientforløb i praksis
- at den uddannelsessøgende vedligeholder kontakten til praksismiljøet
- at den uddannelsessøgende får inspiration til at uddrage det praksisspecifikke af hospitalsansættelserne
- at den uddannelsessøgende møder hovedvejlederen/mentor og har uddannelsesorienterede samtaler/mentor-sessioner med denne – og får godkendt kompetencer, hvor der indgår læringsmål, der er opnået i hospitalsregi
- at kunne drøfte projektet i forskningstræningsmodulet med tutorlægen
- at evt. få mulighed for at samle data mv. til projektet i forskningstræningsmodulet

Alle mål skal godkendes i almen praksis, men til målbeskrivelsen hører kvalifikationskort nr. 1-6, som alle skal opfyldes og underskrives af en klinisk vejleder under hospitalsdelen. Disse kvalifikationskort er med til at sikre at uddannelseslægen får det faglige udbytte med sig fra hospitalsansættelserne, som er nødvendigt for at målene i målbeskrivelsen kan godkendes af tutorlægen i almen praksis. Kvalifikationskort nr. 7 opfyldes under opholdene i almen praksis og underskrives af tutorlægen i praksis.

Sammensætningen af hospitalsdelen skal sikre, at det samlede hoveduddannelsesforløb tillader opnåelse af alle kompetencer, nævnt i de relevante kvalifikationskort. Såfremt det vælges, at et forløb ikke omfatter alle de oplyste afdelinger, skal det sikres ved et fokuseret ophold, at kompetencer der er nævnt i det relevante kvalifikationskortet fortsat opnås og underskrives af en klinisk vejleder.